افق حوزه

| هفته‌نامه سیاسی، علمی و فرهنگی حوزه‌های علمیه |

| سال بیست و پنجم | شماره ۹۰۲ | دوشنبه ۱۱ آبان ۱۴۰۵ | ۲۲ جمادی‌الأولی ۱۴۴۸ | ۲ نوامبر ۲۰۲۶ | ۱۲ صفحه | ۵۰۰۰ تومان |

| ۴ صفحه ویژه‌نامه ایران: قدرت اول |

آیت‌الله اراکی

خروج از ان‌پی‌تی به مطالبه عمومی در اجتماعات شبانه تبدیل شود

۴

ویژه‌نامه ایران؛ قدرت اول

تحلیل و بررسی ایران قدرت اول جهان در محاسبات الهی

۴ صفحه ضمیمه این شماره

امام خامنه‌ای در دیدار دبیر شورای‌عالی امنیت ملی تأکید کردند

پیگیری تأمین حقوق و منافع ملت ایران و جبهه مقاومت

۲

آیت‌الله العظمی سبحانی

ایستادگی در برابر تهدید دشمن جلوه‌ای از عظمت الهی است

۸

دستور قاطع امام خامنه‌ای، فرمانده کل قوا به نیروهای مسلح

پاسخ به هر تهدید؛ فوری، اثرگذار و بدون محدودیت جغرافیایی

فرمانده معظم کل قوا در دیدار با فرماندهان ارشد نیروهای مسلح، با اعلام قطعیت پاسخ به هرگونه حملات نظامی یا تروریستی بر ضرورت قرارگرفتن تمامی دارایی‌های دشمن آمریکایی و صهیونی در تیررس نیروهای مسلّح تأکید کرد. ایشان آمادگی رزمی هوشمندانه را الزامی برای بازدارندگی دانستند و بر تقویت بنیه دفاعی در حوزه‌های دکترین، تاکتیک و فناوری‌های نوین جهت مقابله با تهدیدات تأکید کردند.

۲

واکنش مراجع عظام تقلید و علمای حوزه به حکم اعدام عالم کویتی

صدای حق، شکست‌ناپذیر اما سقوط حاکمان مستبد قریب‌الوقوع است

۳

آیت‌الله مروی

ولایت فقیه، انقلاب اسلامی را در برابر هجمه‌های دشمنان بیمه کرده است

یکی از وظایف ما، دفاع تمام‌قد از ولایت فقیه است؛ شما دیدید و ما نیز دیدیم، آن اکسیر و عاملی که این کشور را در برابر همه هجمه‌های دنیا بیمه کرد، ولایت فقیه بود.

۶

آیت‌الله اعرافی در بیانیه محکومیت حکم اعدام برای آیت‌الله معتوق

حکم اعدام شیخ معتوق تهاجم علیه هویت مذهبی مسلمانان و تلاشی آشکار برای تضعیف علمای اسلام است

هرگونه برخورد تبعیض‌آمیز با علمای بزرگ و مذهبی، نه‌تنها موجب تضییع حقوق فردی و اجتماعی است، بلکه می‌تواند بستر را برای ایجاد شکاف و اختلاف میان کشورهای اسلامی فراهم آورد.

۳

| روایت دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم‌السلام از آیت‌الله واصف لاهیجی رحمه‌الله | **پنج دهه پژوهش علمی و تبلیغ دین؛ از روستاهای گیلان تا فرانکفورت آلمان** | ۷

| محمد حسن رجبی دوانی/ بخش نخست | **نقش انگلیس در استعمار هندوستان و تأثیر آن بر رویدادهای ایران** (از آغاز تا پایان قیام ضدانگلیسی ۱۸۵۷) | ۵

حضور هیئت اعزامی شورای عالی حوزه‌های علمیه در میناب

دیدار با طلاب و مبلغین، تجلیل از خانواده شهدا و بازدید از مدرسه شجره طیبه

هیئت اعزامی شورای عالی حوزه‌های علمیه در جریان سفر به استان هرمزگان، با حضور در شهرستان میناب، ضمن دیدار و گفت‌وگو با طلاب، اساتید و روحانیون شیعه و سنی، از خانواده‌های معظم شهدای این شهرستان به‌ویژه شهدای مدرسه شجره طیبه تجلیل کرد و با بازدید از محل این مدرسه، بر ضرورت پاسداشت یاد و معرفی مظلومیت این شهدا به جهانیان تأکید نمود.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی شورای عالی حوزه‌های علمیه، هیئت اعزامی این شورا متشکل از آیت‌الله جواد مروی دبیر دوم این شورا و حجج‌الاسلام والمسلمین احمد فرخ‌فال مسئول دبیرخانه شورای عالی، محمدحسین رضازاده مسئول دفتر نظارت و بازرسی، خیرالله صالحی مسئول دفتر طرح و برنامه و دیگر مدیران ارشد دبیرخانه شورای عالی در جریان سفر به استان هرمزگان در شهرستان میناب حضور یافتند.

دیدار با طلاب، فضلا و روحانیون شیعه و سنی و همچنین تجلیل از خانواده شهدای این شهرستان به‌ویژه خانواده شهدای مدرسه شجره طیبه از جمله برنامه‌های هیئت اعزامی شورای عالی حوزه‌های علمیه در میناب بود.

• گردهمایی طلاب، اساتید و روحانیون شهرستان میناب

آیت‌الله مروی در جمع روحانیون و مبلغین حوزه علمیه شهرستان میناب با اشاره به جایگاه این شهرستان اظهار داشت: بسیار خوشحالم که با هیأت اعزامی از شورای عالی حوزه‌های علمیه به استان هرمزگان، موفق شدیم در شهر مقاومت و مظلومیت و شهر اقتدار و شجاعت، میناب، در حضور علما، اساتید، طلاب و دانش‌پژوهان حضور پیدا کنیم.

وی تأکید کرد: پس از جنگ‌های ۱۲ روزه و ۴۰ روزه و شهادت قائد شهید، وظیفه روحانیت بسیار سنگین است و باید سه جهاد را در عرض هم پیش ببرد.

نخست؛ جهاد با دشمن آمریکایی و صهیونیستی

دبیر دوم شورای عالی حوزه های علمیه، حضور مستمر و در صحنه روحانیون در جهاد با دشمن آمریکایی صهیونیستی را نخستین وظیفه روحانیون دانست و گفت: حضور روحانیت در صحنه جهاد بسیار مهم است؛ همان‌گونه که در هشت سال دفاع مقدس، علما و بزرگان روحانیت حضور مستمر در جبهه‌ها داشتند.

وی با بیان اینکه امروز نیز همراهی با مجاهدین و رزمندگان همچنان مهم‌ترین وظیفه روحانیت است، افزود: در هشت سال دفاع مقدس، علما و بزرگان در خط مقدم جهاد و در کنار رزمندگان حضور پیدا کردند؛ برای نمونه آیت‌الله مشکینی، آیت‌الله صدوقی، آیت‌الله اشرفی اصفهانی و حتی مراجع تقلید همچون آیت‌الله‌العظمی وحید خراسانی و سایر مراجع تقلید با حضور در جبهه‌های حق علیه باطل پشتوانه محکمی برای مجاهدان و سبب دلگرمی رزمندگان بودند.

دوم؛ جهاد علمی

استاد برجسته حوزه علمیه قم در ادامه با اشاره به گسترش موج توجه به مکتب اهل بیت علیهم‌السلام در جهان تصریح کرد: امروز مردم در جای‌جای دنیا به دنبال مبانی انقلاب اسلامی هستند؛ از این‌رو طلاب باید برای پاسخ به این نیاز درس بخوانند، نه‌فقط برای میناب و شهر و محله خود.

وی با بیان اینکه نباید از جهاد علمی دست برداریم، ابراز داشت: مشکلات را درک می‌کنم، اما باید از لحظه لحظه عمر استفاده کرد و قدر زمان را دانست؛ چرا که دنیا خواسته‌ها و نیازهای علمی و فرهنگی بسیاری دارد که اندیشمندان دینی و مبلغان مذهبی باید پاسخگوی این نیازها باشند. حتی برخی از مراجع معظم تقلید امروز آموزش‌های حوزوی را واجب عینی می‌دانند.

سوم؛ جهاد با نفس

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم وظیفه سوم روحانیت را در کنار جهاد دفاعی و جهاد علمی، جهاد با نفس دانست و بیان کرد: نباید فضلای جوان حوزه‌های علمیه از این جهاد اکبر غفلت کنند.

در این جلسه، تعدادی از علما، اساتید و طلاب طی سخنانی، مشکلات و سؤالاتی را بیان نمودند و آیت‌الله مروی نیز به آن‌ها پاسخ داد.

• مراسم بزرگداشت شهدای مدرسه شجره طیبه

در ادامه برنامه‌های هیئت اعزامی شورای عالی حوزه‌های علمیه در شهرستان میناب، مراسم بزرگداشت شهدای مدرسه شجره طیبه و تجلیل از خانواده‌های معظم این شهدای گرانقدر برگزار شد.

آیت‌الله مروی در این مراسم ضمن ابلاغ سلام و تسلیت مراجع معظم تقلید و اساتید حوزه علمیه به خانواده‌های داغدار، بر اهمیت و جایگاه این حادثه در تاریخ معاصر تأکید کرد.

وی با اشاره به لزوم معرفی جنایت دشمن آمریکایی صهیونی در حمله به مدرسه میناب برای جهانیان اظهار داشت: درک عمیق درد و رنج خانواده‌های داغدار، ما را به حرکت وامی‌دارد. همان‌گونه که حضرت زینب علیهاالسلام پس از حادثه کربلا، پیام عاشورا را به جهانیان رساند، امروز نیز همه مسئولان و متولیان وظیفه دارند با پاسداشت این ایثار بزرگ، پیام‌آوران حادثه مدرسه شجره طیبه باشند و این واقعه را به جهانیان معرفی کنند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با خطاب قرار دادن والدین و خانواده‌های شهدای این حادثه، رسالت آن‌ها را فراتر از یک سوگ ساده دانست و افزود: خون‌های ریخته شده، رسالتی سنگین است. شما الگوهای بزرگ جوامع بشریت هستید و باید آماده تبلیغ این رسالت باشید. هدف ما از حضور در اینجا، درس گرفتن از این ایثار بزرگ است، نه‌صرفاً سخنرانی.

وی با اشاره به اقتدار نظام جمهوری اسلامی و بیانات رهبر معظم انقلاب تأکید کرد: دشمن تلاش می‌کند با ایجاد حوادث، دل مردم را از انقلاب اسلامی دور کند، اما جمهوری اسلامی با اقتدار خود در برابر دشمن ایستاده است. همان‌گونه که رهبری معظم بر انتقام از دشمن تأکید دارند، ما نیز در مسیر حفظ ارزش‌های انقلاب و حمایت از مقاومت، مصمم هستیم.

دیدار با امام جمعه میناب، حضور در جمع تعدادی از رزمندگان، ادای احترام بر مزار شهدای گرانقدر ناو دنا و شهدای مدرسه شجره طیبه و همچنین بازدید از محل مدرسه شجره طیبه، از دیگر برنامه‌های هیئت اعزامی شورای عالی حوزه‌های علمیه در شهرستان میناب بود.

یادآوری می‌شود، شورای عالی حوزه‌های علمیه، هیئتی را به منظور بررسی وضعیت حوزه علمیه استان هرمزگان و همچنین تجلیل از خانواده‌های معظم شهدا و عرض خداقوت به نیروهای مسلح و نگهبانان خط مقدم دفاع از کشور و تنگه هرمز، به این استان اعزام کرد.

هیئت اعزامی، علاوه بر میناب، در بندرعباس، جاسک، رودان، جزیره قشم، بندرلنگه، بشاگرد و سیریک نیز حضور یافت و از نزدیک با طلاب، روحانیون، مبلغین، خانواده‌های شهدا و رزمندگان دیدارهایی را به صورت جداگانه انجام داد.

دستور قاطع امام خامنه‌ای، فرمانده کل قوا به نیروهای مسلح

پاسخ به هر تهدید؛ فوری، اثرگذار و بدون محدودیت جغرافیایی

فرماندهان ارشد نیروهای مسلح، با حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای فرمانده معظم کل قوا دیدار کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، ایشان در این دیدار، «آمادگی رزمی هوشمندانه برای مقابله پرقدرت با دشمنان» را از الزامات «بازدارندگی حداکثری» دانستند و مقرر کردند، هر سطح و نوعی از تهدید باید با پاسخ فوری و اثرگذار و بدون محدودیت جغرافیایی روبه‌رو شود.

حضرت آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای تصریح کردند: اگر دشمنان مجدداً حملات نظامی یا تروریستی را شروع کنند، این نیروهای مسلح جمهوری اسلامی و ملت ایران هستند که زمان و شرایط پایان آن را تعیین می‌کنند.

فرمانده کل قوا همچنین بر تقویت معماری اطلاعات نظامی، تعمیق دفاع بومی در دو حوزه «دکترین» و «تاکتیک»، رشد توانمندی‌های روزآمد دفاعی و امنیتی با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و تقویت بنیه معنوی و روحیه جهادی همزمان با تلاش بی‌وقفه برای تأمین نیازهای معیشتی و پشتیبانی از نیروهای مسلح، تأکید کردند.

در بخش دیگری از تدابیر فرمانده کل قوا مقرر شد، بانک اهداف به‌نحوی به‌روزرسانی شود که انواع دارایی‌های مادی و غیرمادی دشمن آمریکایی- صهیونی در تیررس نیروهای مسلح قرار گیرد.

ایشان حمایت ملی از نیروهای مسلح را از ارکان بازدارندگی در برابر بیگانگان ایران‌ستیز و مزدوران داخلی آنها دانستند و اضافه کردند: حضور هشت‌ماهه ملت مبعوث در میادین، امتدادبخشِ دفاع مقدس هشت‌ساله است که به‌موازات پایمردی نیروهای نظامی، انتظامی و بسیجی از تمامیت سرزمینی ایران و نظام اسلامی حفاظت کرده است و خواهد کرد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی، با قدردانی از استواری هوشمندانه جبهه مقاومت در کشورهای مختلف، وحدت ساحات را متغیری تعیین‌کننده با تأثیر راهبردی در شکل‌دهی به نظم جدید سیاسی و امنیتی در غرب آسیا دانستند و ابراز امیدواری کردند: این نظم جدید، زمینه روزافزون اتحاد ملت‌ها و دولت‌های اسلامی را برای شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی فراهم کند.

همچنین سردار سرلشکر عبداللهی رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، امیر سرلشکر حاتمی فرمانده کل ارتش و سردار سرلشکر وحیدی فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی هم در این دیدار، ضمن ارائه گزارش‌هایی از وضعیت آمادگی مدافعان کشور در سواحل خلیج فارس، مناطق عملیاتی تنگه هرمز، دریای عمان و مرزهای شمال غرب و جنوب شرق کشور، گزارشی نیز از تولید چندبرابری انواع مهمات و سلاح‌های شناسایی، پشتیبانی و رزمی به استحضار ایشان رساندند.

فرمانده کل قوا ضمن اظهار خرسندی از فعالیت‌های انجام‌شده، از فرماندهان ارشد نظامی خواستند، مراتب تشکر و رضایت ایشان را به اطلاع کلیه نیروهای نظامی، انتظامی، بسیجی و کارکنان این سازمان‌ها و وزارت دفاع و خانواده‌های معززشان برسانند.

پیام رهبر معظم انقلاب به‌مناسبت سالروز عملیات ذوالفقاری در آبادان

امام خامنه‌ای در پیامی به‌مناسبت سالروز حماسه مردمی ذوالفقاری در ۹ آبان سال ۱۳۵۹ در آبادان با اشاره به این حماسه که اولین ظفر ملّت ایران در آغاز جنگ تحمیلی اول بود تأکید کردند: امروز همان هوشیاری و ایمان، همان انگیزه و اراده، همان فداکاری و جان‌فدایی و همان غیرت و ایستادگی است که تحت عنایات حضرت حق جل و علا و توجهات سرورمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف یاری کننده ملّت مظلوم و مقتدر ایران است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، متن پیام رهبر انقلاب به این شرح است:

بسم‌الله الرّحمن الرّحیم

۹ آبان ماه، سالروز حماسه مردمی و عملیات سلحشورانه رزمندگان اسلام علیه متجاوزان بعثی و بیرون‌راندن آنان از جزیره آبادان، تنها چهل‌روز پس از آغاز جنگ تحمیلی اوّل در سال ۱۳۵۹ است. این حماسه مهم که اوّلین ظفر ملّت ایران در دفاع مقدّس هشت‌ساله محسوب می‌شود و کمتر در موردش گفته شده است، به‌عنوان عملیات ذوالفقاری نام‌گذاری شده و درس‌های بسیاری در مقابله با دشمنان و متجاوزان به میهن اسلامی‌مان در همه زمان‌ها دارد. آن روزها حاکم مستبدّی بر عراق فرمان می‌راند که نسبت صحیحی با عقاید و سنن ایشان برقرار نمی‌نمود و برخلاف مرام ملّت کریم عراق که به‌حق با مردم ایران نسبت برادری دارند، تصوّر می‌کرد با طرح بعضی شعارها و ادعاهای پوچ، می‌تواند رابطه عمیق دو ملّت را که پیشینه‌ای متّکی بر مکتب و مودّت نسبت به خاندان عصمت و طهارت صلوات‌الله وسلامه علیهم اجمعین دارد، از هم بگسلد.

دشمن بعثی، آن روزها نیز همچون دشمن امروز، از شیوه‌های متداول تجاوز، اشغالگری و محاصره استفاده کرد و راه مقابله مؤثّر و پیروزی بر نقشه شوم او نیز هوشیاری مردم و نیروهای جان‌فدا و ایستادگی غیورمردانه آنها در کنار سلحشوری دلاوران ارتش و سپاه بود.

آن روز، یک کارگر ساده و غیور ایرانی با فداکاری و ازجان‌گذشتگی، مردم را از نقشه شوم دشمن آگاه کرد و جمعی از نیروهای مردمی و اهالی مساجد آن منطقه، با ایمان و انگیزه الهی و حدّاقلّ امکانات و با هدایت امام جمعه مجاهد و فداکار آبادان، عالم عامل و شجاع، مرحوم آیت‌الله جمی، در میدان مبارزه حاضر شدند. این حرکت مردمی، دشمن متجاوز و مسلّح به سلاح‌های پیشرفته را پشیمان کرد و دیری نگذشت که زنجیره‌ای از اقوام گوناگون ملّت ایران از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب برای دفاع از مرزهای ایران اسلامی منسجم گردید تا آنگاه که [در] کمتر از یک‌سال بعد، شکست حصر آبادان به‌لطف الهی و با فرمان امام امّت رحمه‌الله محقّق شد.

و امروز نیز همان هوشیاری و ایمان، همان انگیزه و اراده، همان فداکاری و جان‌فدایی و همان غیرت و ایستادگی است که تحت عنایات حضرت حق جلّ‌وعلا و توجّهات سَرورمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف، یاری‌کننده ملّت مظلوم و مقتدر ایران در مواجهه با سلطه‌گری، جنایت و تجاوز شیطان بزرگ و رسیدن به ظفر در جنگ تحمیلی سوّم است.

وما النَّصر الا مِن عندالله العزیز الحکیم.

سیّدمجتبی حسینی خامنه‌ای/ ۹ آبان ۱۴۰۵

رهبر معظم انقلاب
در دیدار دبیر شورای‌عالی امنیت ملی تأکید کردند

پیگیری تأمین حقوق و منافع ملت ایران و جبهه مقاومت

سرلشکر دکتر محسن رضایی دبیر شورای‌عالی امنیت ملی، با حضرت آیت‌الله امام سیّدمجتبی حسینی خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی دیدار کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، در این دیدار، حضرت آیت‌الله سیّدمجتبی حسینی خامنه‌ای، از شورای‌عالی امنیت ملی و دبیرخانه آن به‌عنوان «چهارراه تدبیرِ» امور کشور یاد کردند و بر اثرگذاری متقابل چهار حوزه «فرهنگ»، «سیاست»، «اقتصاد» و «امنیت» و لزوم برخورداری از پیوست‌های متناسب با تصمیم‌گیری در هر حوزه تأکید کردند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی بهره‌مندی از نقشه راه مبتنی بر تصویر کامل هر اقدام -از نقطه شروع تا نقطه پایان- را لازمه اتخاذ تصمیم‌های متقن و استوار دانستند.

تقویت انسجام و وحدت ملی و اعتماد متقابل مردم و مسئولان، استفاده از ظرفیت قانون اساسی خصوصاً اصل ۱۷۶ برای کمک به رئیس‌جمهور و دستگاه‌های اجرایی جهت تسهیل و تسریع در حل مشکلات کشور، حفاظت از امنیت ملی و منطقه‌ای با اِعمال مدیریت بر تنگه هرمز و تحکیم روابط دوجانبه با کشورهای همسایه بر پایه منافع پایدار و متقابل، از جمله دیگر محورهای مطرح‌شده در این دیدار بود.

رهبر معظم انقلاب اسلامی، مستأصل‌شدن دشمن را از ثمرات مقاومت ملی دانستند و بر اطلاع‌رسانی فعالانه و به‌موقع برای استمرار حضور مردم در دفاع از کشور و نظام و نیز پیگیری تأمین حقوق و منافع ملت ایران و جبهه مقاومت از طریق تحقق شروط مطرح‌شده از سوی مسئولان کشور با هدف پایان جنگ و شرایط «نه جنگ، نه صلح» تأکید کردند.

در این دیدار دبیر شورای‌عالی امنیت ملی، گزارشی از شرایط کشور در حوزه‌های مختلف و تلاش‌های در حال انجام ارائه کرد. دکتر محسن رضایی در گزارش خود پیگیری سیاست راهبردی جمهوری اسلامی برای «سامان‌دادن به ترتیبات و نظم درون‌زای منطقه‌ای» را از جمله اقدامات در دست انجام دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی بیان کرد.

اعلام لبیک شورای عالی انقلاب فرهنگی به رهنمودهای رهبر معظم انقلاب

شورای عالی انقلاب فرهنگی تمام ظرفیت‌های نخبگانی خود را برای تحقق رهنمودهای رهبر انقلاب اسلامی به میدان می‌آورد

استاد عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، در نامه‌ای به رهبر معظم انقلاب اسلامی، ضمن اعلام لبیک به رهنمودهای معظم‌له، از قرارگرفتن دو سند راهبردی تحول بنیادین آموزش‌وپرورش و نقشه جامع علمی کشور در آستانه مراحل نهایی تصویب و ابلاغ خبر داد و بر تداوم جهش علمی و فناوری، تحقق مرجعیت علمی، پیوند دانشگاه با صنعت، حل مسائل واقعی کشور، حمایت از نخبگان و تقویت نقش حوزه‌های علمیه در پیشرفت و تمدن‌سازی اسلامی تأکید کرد.

به گزارش مرکز رسانه و روابط عمومی شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، مشروح این نامه به شرح ذیل است:

بسم‌الله الرّحمن الرّحیم

«العِلمُ سُلطانٌ، مَن وَجَدَهُ صَالَ بِهِ وَمَن لَم یَجِدهُ صِیلَ عَلَیهِ»

محضر مبارک رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

سلام‌علیکم ورحمة‌الله وبرکاته؛

پیام حکمت‌آمیز، عزت‌آفرین و امیدبخش حضرت‌عالی خطاب به «نخبگان و مدال‌آوران افتخارآفرین علمی و ورزشی در رویداد مدال‌آوران کشوردوست»، در روزهایی که عطر جان‌بخش یاد و نام حضرت صدیقه طاهره علیهاالسلام در میهن اسلامی جاری است، موجی از نشاط معنوی، غیرت ملی و عزم جهادی در دل و جان معلمان، حوزویان، دانشگاهیان و جوانان برومند این سرزمین پدید آورد. شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، به‌عنوان قرارگاه علم، فناوری و فرهنگ کشور، با کمال خضوع، مراتب لبیک صمیمانه و همه‌جانبه خود را به رهنمودهای معظم‌له اعلام می‌دارد و این پیام جامع را عهدنامه‌ای روشن برای پیمودن پرشتاب مسیر پیشرفت و بنای «ایران هرچه قوی‌تر» در چهل‌واره دوم انقلاب اسلامی تلقی می‌کند.

در این هنگامه تاریخی و خطیر، یاد و نام معمار خیزش علمی و پرچمدار بصیر جهاد نرم‌افزاری، امام مجاهد و شهید والامقام انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌العظمی خامنه‌ای (أعلی‌الله‌مقامه‌الشّریف) را با تمام ارادت گرامی می‌داریم؛ حکیم فرزانه‌ای که با الهام از حکمت علویِ «العلمُ سلطان»، پیشرفت علمی را ستون فقرات بازدارندگی و قدرت ملی در نظم نوین جهانی دانست و با صبوری و باوری عمیق، روح خودباوری و عزم فتح قله‌های دانش را در جان فرزندان ملت نشاند. امروز، در پرتو هدایت‌های داهیانه حضرت‌عالی و با اتکا به میراث تابناک آن امام شهید رحمه‌الله، مسئولیت جامعه نخبگانی در جهش علمی، پیوند دانش با مسائل واقعی جامعه و صیانت از سرمایه‌های انسانی در برابر جنگ‌های تحمیلی و فتنه‌های شناختی استکبار، ابعادی سرنوشت‌ساز یافته است.

خیزش علمی عمیق و شتابان کشور، ثمره ایمان، استعداد و مجاهدت نخبگانی است که دستاوردهای درخشان جوانان غیور در المپیادهای علمی و مرزشکنی‌های پیاپی ورزشکاران پرتلاش در میدان‌های بین‌المللی، جلوه‌هایی غرورانگیز از توانمندی فرزندان این سرزمین را به نمایش گذاشته است. این شورا تمام توان و ظرفیت راهبردی خود را به‌کار خواهد بست تا شتاب دستیابی کشور به فناوری‌های بدیع، تحول‌آفرین و اقتداربخش -از عرصه نانو و زیست‌فناوری تا صنعت صلح‌آمیز هسته‌ای، هوافضا، هوش مصنوعی، علوم کوانتومی و میکروالکترونیک- با سستی و درنگ مواجه نشود و مسیر پیشرفت فناورانه با قوت تداوم یابد؛ چراکه مرزشکنی علمی، مؤثرترین راه تقویت بازدارندگی و ناکام‌گذاشتن فتنه‌های استعمار نوین است.

در لبیک عملی به مطالبات راهبردی معظم‌له، مایه مسرت و افتخار است که به استحضار مبارک برسانم، دو گام بلند و زیربنایی در قرارگاه علم و فرهنگ به نقطه عطف تاریخی خود رسیده است: نخست آنکه در تداوم رهنمودهای مکرر امام شهید رحمه‌الله مبنی بر ضرورت دگرگونی بنیادین در مدارس و عبور شجاعانه از حافظه‌محوری، «نسخه ترمیم‌یافته سند تحول بنیادین آموزش‌وپرورش» پس از ماه‌ها کار فشرده کارشناسی به فرجام رسیده و اکنون در شرف ابلاغ نهایی قرار دارد تا با تمرکز بر شایستگی‌های پایه، هدایت به‌هنگام استعدادها، تحکیم هویت دینی و ملی و تقویت علوم پایه، کانون شکوفایی فرزندان ایران باشد. گام دوم و هم‌پای آن، این مژده را تقدیم می‌دارد که «نسخه روزآمدشده نقشه جامع علمی کشور» نیز با مشارکت کم‌نظیر بیش از دو هزار تن از نخبگان، اساتید برجسته دانشگاه‌ها و دانشمندان ایرانی خارج از کشور، در مسیر تصویب نهایی و ابلاغ قرار دارد؛ سندی جامع که افق ده‌سال آینده علم و فناوری کشور را دقیقاً بر مدار «تحقق مرجعیت علمی، حل مسائل واقعی کشور و ارتقای نظام نوآوری» بازطراحی کرده و نظام اولویت‌های ملی را با نیازهای عینی جامعه همگام ساخته است.

همپای این تحولات، شورا بر این حقیقت پای می‌فشارد که تکوین تمدن نوین اسلامی جز با پیوند وثیق علم و دین و بالندگی «حوزه علمیه پیشرو و کارآمد» میسر نیست. حوزه‌های علمیه باید با تکیه بر اجتهاد پویا و زمان‌آگاه، مبانی معرفتی، فقهی و اخلاقی مواجهه با فناوری‌های نوین و تحولات نوپدید را تبیین کنند و با نظریه‌پردازی مستقل در علوم انسانی و اجتماعی، پشتوانه‌ای استوار برای حکمرانی عادلانه، پیشرفت علمی و گسترش علم نافع فراهم آورند.

از سوی دیگر، تجلی عینی مرجعیت علمی زمانی در جان جامعه پدیدار می‌شود که دانش به حل مسائل اولویت‌دار کشور، ارتقای زیست حرفه‌ای و معیشت نخبگان، رفع گلوگاه‌های صنعتی و رونق اقتصادی پیوند بخورد تا حلاوت آن، در زندگی روزمره مردم، شادی دل‌های مؤمنان و اهتزاز پرچم پرافتخار ایران اسلامی جلوه‌گر شود. در این راستا، حمایت همه‌جانبه از شرکت‌های دانش‌بنیان، پیوند سامان‌یافته دانشگاه با صنعت و بازار از نخستین سال‌های تحصیل و بازطراحی نظام ارتقای اساتید به‌نفع گره‌گشایی از چالش‌های ملی در بخش‌های مختلف دانش در اولویت اقدام قرار دارد.

نخبگی موهبتی الهی و سرمایه‌ای گران‌قدر است که شکرانه واقعی آن در قدرشناسی عملی، رفع موانع اداری، تأمین امنیت شغلی و میدان‌دادن به خرد جمعی فرزانگان در تصمیم‌گیری‌های کلان کشور تجلی می‌یابد. توجه مشفقانه حضرت‌عالی به عزم بانوان فرهیخته، نوجوانان و جوانان بااستعداد، مربیان و استادان، در کنار تأکید بر گشودن دایره نخبگی به‌سوی نخبگان بصیرت، جهاد و ایثار، راهبرد اصلی ما را در برپایی جامعه الگوی فاطمی علیهاالسلام ترسیم کرده است. در این تراز، دستیابی به مرجعیت علمی و گشودن افق‌های تمدنی زبان فاخر فارسی در عرصه بین‌المللی با تقویت دیپلماسی علمی فعال، پیگیری خواهد شد.

به نمایندگی از جانب شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، ضمن تجدید عهد متعهدانه و مؤمنانه، اطمینان می‌دهم که تمام ظرفیت این قرارگاه را برای نظارت میدانی و هماهنگی حداکثری میان دستگاه‌های مسئول به‌کار خواهیم گرفت تا منویات مطاع حضرت‌عالی به‌صورت کامل و عینی جامه عمل بپوشد.

سلامت مستدام، عزت روزافزون و طول عمر پربرکت حضرت‌عالی را در کنف عنایات خاصه و ادعیه زاکیه حضرت ولی‌عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف از درگاه خداوند متعال مسألت می‌نمایم.

والسّلام علیکم ورحمة‌الله وبرکاته

عبدالحسین خسروپناه

دبیر شورای‌عالی انقلاب فرهنگی

بیانیه مجمع جهانی شیعه‌شناسی در محکومیت اقدام دادگاه کویت

مجمع جهانی شیعه‌شناسی، صدور حکم ناعادلانه و تأسف‌برانگیز اعدام برای عالم مجاهد، خادم راستین مردم و شخصیت برجسته دینی کویت، حاج شیخ حسین المعتوق را محکوم کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، مجمع جهانی شیعه‌شناسی در بیانیه‌ای، جسارت نابخشودنی حکام کویت و صدور حکم ناعادلانه علیه علمای مظلوم مبارز را محکوم کرد. بیانیه بدین شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

﴿مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ﴾ (مائده/۳۲)

در روزهایی که جهان اسلام بیش از هر زمان دیگری نیازمند وحدت، همبستگی و تمرکز بر مقابله با توطئه‌های کلان استکبار جهانی و رژیم صهیونیستی است، اخبار نگران‌کننده و تأسف‌بار از صدور احکام ظالمانه و بی‌رحمانه علیه علمای اعلام، جوانان و مؤمنان در برخی کشورهای منطقه، قلوب امت اسلامی و نخبگان حوزوی را به درد آورده است.

خبر صدور حکم ناعادلانه و تأسف‌برانگیز اعدام برای عالم مجاهد، خادم راستین مردم و شخصیت برجسته دینی کویت، حاج شیخ حسین المعتوق (حفظه‌الله)، موجی از خشم و اندوه عمیق را در مراکز علمی، حوزه‌های علمیه و جوامع اسلامی برانگیخته است.

مجمع جهانی شیعه‌شناسی، ضمن محکومیت شدید این اقدام خودسرانه و ظالمانه از سوی دستگاه قضایی و حاکمیت کویت، تأکید می‌کند که این‌گونه تصمیمات غیرقانونی، فراتر از یک پرونده قضایی، تعرضی آشکار به حقوق مذهبی، کرامت انسانی و جایگاه رفیع علمای دین به‌شمار می‌رود و تلاشی ناکام برای تضعیف پایه‌های همزیستی مسالمت‌آمیز و احترام متقابل در جوامع اسلامی است.

بدینوسیله علمای مجمع جهانی شیعه‌شناسی، با استناد به آیه شریفه «أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ...»، هرگونه ظلم و تعدی به جان و آبروی مؤمنان و علمای اعلام را گناهی نابخشودنی دانسته و از دولت و مقامات مسئول کشور کویت قویاً می‌خواهیم که ضمن تجدید نظر فوری و لغو این حکم ناعادلانه، به اصول برادری اسلامی، حقوق بنیادین شهروندان شیعه و احترام به جایگاه منیع مذهبی شخصیت‌ها پایبند باشند و از وقوع فاجعه‌ای که پیامدهای ناگواری برای ثبات منطقه به همراه دارد، جلوگیری نمایند.

بدون تردید، برخوردهای تبعیض‌آمیز و سلبی با علمای ربانی و مراجع فکری امت، تنها به تفرقه و ایجاد شکاف میان کشورهای اسلامی دامن می‌زند؛ امری که رهاورد آن جز خشنودی دشمنان قسم‌خورده اسلام و در رأس آن‌ها آمریکا و صهیونیسم بین‌الملل نخواهد بود.

از خداوند متعال، بیداری دولتمردان اسلامی، حفظ عزت و کرامت علمای اعلام و پیروزی نهایی امت اسلامی را مسئلت داریم.

دبیرخانه مجمع جهانی شیعه‌شناسی

واکنش مراجع عظام تقلید و علمای حوزه به حکم اعدام عالم کویتی

صدای حق، شکست‌ناپذیر اما سقوط حاکمان مستبد قریب‌الوقوع است

در روزهایی که جهان اسلام بیش از هر زمان دیگری به وحدت و همبستگی نیازمند است، صدور حکم ظالمانه اعدام برای عالم مجاهد، شیخ حسین المعتوق و جمعی از شیعیان کویت، موجی از خشم و اندوه را در مجامع علمی و حوزه‌های علمیه برانگیخته است. علما و نهادهای حوزوی این اقدام را فراتر از یک پرونده قضایی، تعرضی آشکار به حقوق مذهبی، کرامت انسانی و جایگاه رفیع علمای دین دانسته و آن را ناشی از استیصال حاکمان وابسته در مقابله با حق‌طلبی نخبگان و مردم توصیف کرده‌اند.

این حکم که به‌صورت غیابی و بدون رعایت اصول اولیه دادرسی عادلانه، صادر شده، از سوی علما تلاشی برای ایجاد رعب و وحشت و خوش‌خدمتی به استکبار جهانی و رژیم صهیونیستی ارزیابی گردیده است. آنان با استناد به معارف قرآنی و موازین اسلامی، هرگونه ظلم به جان و آبروی مؤمنان را گناهی نابخشودنی دانسته و خواستار لغو فوری این احکام ناعادلانه شدند.

علما تأکید کرده‌اند که برخوردهای تبعیض‌آمیز با عالمان ربانی، تنها به تفرقه و شکاف میان امت اسلامی دامن می‌زند؛ امری که ره‌آورد آن جز خشنودی دشمنان اسلام نخواهد بود. آنان هشدار دادند که این تحرکات نابخردانه، سبب بیداری و بصیرت بیشتر ملت‌های منطقه خواهد شد و تردیدی نیست که صدای حق، شکست‌ناپذیر و سقوط حاکمان مستبد، قریب‌الوقوع است.

حضرت آیت‌الله نوری‌همدانی خطاب به حکام منطقه تصریح کردند: صدور احکام ظالمانه علیه علما نه‌تنها موجب خاموش‌شدن صدای حق و عدالت نخواهد شد؛ بلکه زمینه سقوط و بی‌اعتباری صادرکنندگان آن را فراهم خواهد کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله نوری همدانی در پی حکم زندان و اعدام عده‌ای از علما در کشورهای منطقه، پیامی صادر کردند که متن آن بدین شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

با عرض تسلیت ایام شهادت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام

«عُلَماءُ شِيعَتِنا مُرابِطونَ بِالثَّغْرِ الَّذی يَلی إبْليسَ وَعَفاريتَهُ، يَمنَعونَهُم عَنِ الخُروجِ عَلی ضُعَفاءِ شِيعَتِنا وَعَن أنْ يَتَسَلَّطَ عَلَيهِم إبْليسُ وَشِيعَتُهُ النَّواصِبُ»؛ این بیان نورانی، جایگاه خطیر علما را در صیانت از ایمان مردم و ایستادگی در برابر جبهه باطل یادآور می‌شود. وظیفه علما، دفاع از حق، مقابله با ظلم و ستم و صیانت از مرزهای اعتقادی است. بر این اساس، هرجا ظلمی صورت گیرد، باید فریاد علما بلند باشد و هرگونه تعرض به علمایی که در راه دفاع از اعتقادات دینی و حقوق مردم خود می‌کوشند، محکوم است.

اخیراً بعضی از حکام کشورهای منطقه، برای خاموش‌کردن صدای حق و عدالت، اقدام به صدور احکام ظالمانه علیه علما، از جمله حبس و حکم اعدام، کرده‌اند. باید توجه داشت که این‌گونه احکام، نه‌تنها موجب خاموش‌شدن صدای حق و عدالت نخواهد شد؛ بلکه زمینه سقوط و بی‌اعتباری صادرکنندگان آن را فراهم خواهد ساخت.

به حکام این کشورها توصیه می‌شود، از این اقدامات نابخردانه دست بردارند و به‌جای مقابله با علما، در مبارزه با استکبار و صهیونیسم که در پی محو اصل اسلام هستند، با آنان هم‌صدا شوند.

از درگاه خداوند متعال، عزت و سربلندی اسلام، نصرت علمای مظلوم و رهایی آنان از بند ستمگران را مسئلت داریم.

۶ آبان ۱۴۰۵

حسین نوری همدانی

آیت‌الله اعرافی در بیانیه محکومیت حکم اعدام برای آیت‌الله معتوق

حکم اعدام شیخ معتوق، تهاجم علیه هویت مذهبی مسلمانان و تلاشی آشکار برای تضعیف علمای اسلام است

ضمن محکوم‌کردن این رفتار ظالمانه و حکم غیرقانونی صادرشده، تأکید می‌نمایم که لازم است دولت و مقامات مسئول در کشور کویت، بر اساس اصل برادری اسلامی، با بازنگری فوری در این حکم از وقوع این فاجعه و گریز از عدالت جلوگیری کنند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، متن بیانیه آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه در محکومیت صدور حکم ظالمانه و بی‌رحمانه دادگاه‌های منطقه برای مردم، جوانان و علمای اعلام به‌ویژه حکم ناعادلانه حکام کویت مبنی بر اعدام مجاهد نستوه آیت‌الله شیخ حسین المعتوق، به این شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

﴿مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ﴾ (مائده/۳۲)

در حالی که جهان اسلام در برابر توطئه‌های گسترده و سازمان‌یافته دشمنانِ اسلام، به‌ویژه رژیم مستکبر آمریکا و رژیم صهیونیستی، با چالش‌های بی‌سابقه‌ای روبه‌روست، شنیدن خبر حکم ظالمانه و بی‌رحمانه دادگاه‌های منطقه برای مردم، جوانان و علمای اعلام به‌ویژه حکم ناعادلانه حکام کویت مبنی بر اعدام مجاهد نستوه آیت‌الله آقای حاج شیخ حسین المعتوق، عالم بزرگوار و خادم مردم کویت، قلوب مسلمانان را به درد آورده و موجی از خشم و اندوه را در میان امت اسلامی و مراکز علمی و حوزه‌های علمیه ایران و جهان برانگیخته است.

این اقدام که با بی‌توجهی آشکار به موازین حقوقی، انسانی و جایگاه والای علمای دین صورت گرفته است، فراتر از یک حکم قضایی، نوعی تهاجم علیه هویت و حقوق مذهبی مسلمانان و شیعیان و تلاشی آشکار برای تضعیف نفوذ و کرامت علمای اسلام است .

اینجانب با استناد به این آیه شریفه ﴿أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا...﴾ و با یادآوری این حقیقت که ظلم‌کردن در حق مؤمنانی که همگی بر گردِ پرچم وحدت و در سایه کلام خداوند قادر متعال، برادرانه در کنار یکدیگرند، گناهی نابخشودنی است و حرمت و کرامت آنها باید حفظ شود. به‌نام حوزه‌های علمیه و مراجع عظام تقلید و اساتید ارجمند و نهادهای وابسته به آن، ضمن محکوم‌کردن این رفتار ظالمانه و حکم غیرقانونی صادرشده، تأکید می‌نمایم که لازم است دولت و مقامات مسئول در کشور کویت بر اساس اصل برادری اسلامی، با بازنگری فوری در این حکم و با رعایت حقوق بنیادین ملت شریف مسلمان و خاصه شیعیان کویت و احترام به جایگاه علمی و مذهبی شخصیت‌های برجسته، از وقوع این فاجعه و گریز از عدالت جلوگیری کنند.

این نکته نیز حائز اهمیت است که هرگونه برخورد تبعیض‌آمیز با علمای بزرگ و مذهبی، نه‌تنها موجب تضییع حقوق فردی و اجتماعی است، بلکه می‌تواند بستر را برای ایجاد شکاف و اختلاف میان کشورهای اسلامی فراهم آورد؛ امری که دقیقاً همان چیزی است که دشمنان اسلام در پی آن هستند و همه دولت‌ها و ملت‌های اسلامی باید از آن پرهیز نمایند.

از خداوند متعال بیداری دولت‌های اسلامی و پیروزی امت اسلام را بر دشمنان آمریکایی صهیونیستی مسألت دارم.

علیرضا اعرافی/ مدیر حوزه‌های علمیه

واکنش آیت‌الله مروی به حکم اعدام حاج شیخ حسین المعتوق و شیعیان منطقه

حکام منطقه در باتلاق خودساخته غرق می‌شوند

دبیر دوم شورای‌عالی حوزه‌های علمیه کشور تصریح کرد: حکم اعدام عالم مجاهد حاج شیخ حسین المعتوق و جمعی از شیعیان، ناشی از استیصال حاکمان کشورک‌های منطقه خلیج فارس در مقابله با مردم و نخبگان‌شان است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله جواد مروی در ابتدای درس خارج فقه، صدور احکام بی‌رحمانه دادگاه‌های منطقه برای مردم، جوانان و علمای اعلام به‌ویژه حکم ظالمانه حکام کویت، مبنی بر اعدام عالم مجاهد حاج شیخ حسین المعتوق و جمعی از شیعیان را به‌شدت محکوم کرد.

دبیر دوم شورای‌عالی حوزه‌های علمیه کشور در این رابطه اظهار کرد: حکم اعدام عالم مجاهد حاج شیخ حسین المعتوق و جمعی از شیعیان، ناشی از استیصال حاکمان کشورک‌های منطقه خلیج فارس در مقابله با مردم و نخبگان‌شان است.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم تصریح کرد: دستگیری، شکنجه و صدور حکم اعدام توسط سیستم قضائی این حکام وابسته به آمریکا و رژیم صهیونیستی، نتیجه باتلاق خودساخته این حاکمان است که ثمری غیر از فرورفتن بیشتر ندارد.

آیت‌الله مروی، با بیان اینکه همین عالمان، نخبگان و شیعیان مظلوم کویت بودند که در مقابل تجاوز صدام بعثی ایستادگی کردند، تأکید کرد: اینگونه تحرکات نابخردانه، سبب بیداری بیشتر مردم منطقه و درماندگی بیشتر حاکمان این کشورک‌ها خواهد شد و آینده تاریکی در انتظارشان خواهد بود.

دبیر دوم شورای‌عالی حوزه‌های علمیه کشور این اقدامات را به‌شدت محکوم و اظهار کرد: جمهوری اسلامی ایران اقداماتی را که لازم و صلاح بداند، انجام خواهد داد.

دیدار دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم‌السلام با آیت‌الله حاج شیخ حسین المعتوق

دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم‌السلام در دیدار با آیت‌الله معتوق از علمای شیعه کویت، ضمن غیرقابل‌تحمل خواندن فشارها و اهانت‌ها علیه شیعیان در کویت، بحرین و عربستان، خواستار اقدام جدی جامعه جهانی، علما و مبلغان اسلامی و پیگیری حقوقی این اقدامات در مجامع بین‌المللی شد

به گزارش خبرگزاری حوزه، استاد رضا رمضانی در دیدار با آیت‌الله شیخ حسین المعتوق عضو کویتی شورای عالی مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم‌السلام ضمن خوش‌آمد و ابراز خرسندی از این دیدار، به ابعاد و تبعات احکام‌صادره حاکمان کویت علیه شیعیان و فعالان دینی و لزوم پیگیری‌های حقوقی و بین‌المللی پرداخت.

استاد رمضانی با ادای احترام به مقام علمی و معنوی آیت‌الله شیخ حسین المعتوق، وی را از برجسته‌ترین شخصیت‌های شیعی جهان و از باورمندان به وحدت امت اسلامی معرفی و تصریح کرد آیت‌الله معتوق به عنوان مدرس علوم دینی، به تدریس فقه، اصول و تفسیر اشتغال داشته و همواره نگاهی با تقریبی و انسان‌دوستانه در جهت همزیستی مسالمت‌آمیز مسلمانان و امت واحده در دنیا داشته است.

وی با ابراز تأسف شدید از برخوردهای صورت‌گرفته با خادمان و چهره‌های شیعه در کویت تأکید کرد که این افراد همواره در جهت حل مسائل جامعه مسلمین و ترویج نگاه مسالمت‌آمیز تلاش کرده‌اند.

استاد رمضانی با یادآوری موارد مشابه نظیر سلب تابعیت بزرگانی چون علامه شیخ عیسی قاسم در بحرین، تصریح کرد که باید مشخص شود جرائم کسانی که جز کارهای انسانی و معنوی اقدامی نکرده‌اند چیست و به چه جرمی چنین احکامی علیه آنان صادر می‌شود.

وی از تمامی علما، بزرگان و مبلغان اسلامی خواست که در برابر این مسائل بی‌تفاوت نبوده و موضع گیری و اقدام لازم را داشته باشند.

شایان ذکر است، دادگاه کیفری کویت در احکام ظالمانه‌ای، آیت‌الله شیخ حسین معتوق و دو نفر دیگر را به اعدام محکوم کرده است.

آیت‌الله اراکی

خروج از ان‌پی‌تی به مطالبه عمومی در اجتماعات شبانه تبدیل شود

عضو مجلس خبرگان رهبری با تأکید بر ضرورت بازنگری در عضویت جمهوری اسلامی ایران در پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان‌پی‌تی)، گفت: ایران طی حدود سه دهه پایبندی به این پیمان، نه‌تنها از مزایای وعده‌داده‌شده بهره‌ای نبرده، بلکه متحمل خسارت‌ها و آسیب‌های سنگینی شده است؛ ازاین‌رو، مطالبه خروج از این پیمان باید به یکی از خواسته‌های عمومی مردم در اجتماعات شبانه تبدیل شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محسن اراکی شنبه ۹ آبان در ابتدای درس خارج فقه با اشاره به ضرورت طرح مطالبات راهبردی و ملی در اجتماعات مردمی شبانه، اظهار کرد: امروز یکی از مطالبات مهمی که باید در این اجتماعات و در سراسر کشور مطرح شود، درخواست از مسئولان برای تجدیدنظر در ادامه عضویت جمهوری اسلامی ایران در پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای است.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه کشور افزود: جمهوری اسلامی ایران در طول سال‌های گذشته به دلیل عضویت و ادامه پایبندی به این پیمان، آسیب‌ها و ضربه‌های فراوانی متحمل شده است، درحالی‌که هیچ‌گونه منفعت متناسبی نیز از این عضویت به دست نیاورده است. بنابراین، ضروری است مسئولان با توجه به تجربه‌های به‌دست‌آمده، درباره ادامه حضور کشور در این پیمان بازنگری کنند.

وعده بهره‌مندی از فناوری هسته‌ای در برابر عضویت در پیمان محقق نشد

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری با اشاره به وعده‌هایی که در ابتدای پیوستن ایران به پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای مطرح می‌شد، بیان کرد: از ابتدا این‌گونه عنوان می‌شد که اگر جمهوری اسلامی ایران به این پیمان بپیوندد و متعهد شود به سمت تولید سلاح هسته‌ای نرود، کشورهای عضو و نهادهای بین‌المللی امکانات و حمایت‌های لازم را در اختیار کشور قرار خواهند داد و در زمینه توسعه صنعت هسته‌ای، امتیازاتی برای ایران در نظر گرفته خواهد شد.

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام ادامه داد: بر همین اساس، قرار بود عضویت در این پیمان زمینه‌ساز بهره‌مندی ایران از همکاری‌های بین‌المللی، حمایت‌های فنی و امکانات مرتبط با صنعت هسته‌ای باشد؛ اما اکنون با گذشت حدود سه دهه از استمرار این عضویت، باید بررسی کرد که چه میزان از این وعده‌ها عملیاتی شده و چه دستاوردی برای کشور به همراه داشته است.

آیت‌الله اراکی تصریح کرد: تجربه این سال‌ها نشان داده است که جمهوری اسلامی ایران نه‌تنها از حمایت‌های مورد انتظار برخوردار نشده، بلکه نهادها و مجموعه‌هایی که از نظر بین‌المللی مسئولیت نظارت بر اجرای تعهدات و حمایت از کشورهای عضو پیمان را بر عهده دارند، در موارد متعدد به‌جای حمایت از ایران، زمینه‌ساز فشار و آسیب به کشور شده‌اند.

نهادهای بین‌المللی به‌جای حمایت از ایران، اطلاعات هسته‌ای کشور را در اختیار دشمن قرار دادند

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با اشاره به عملکرد نهادهای بین‌المللی در قبال فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران، خاطرنشان کرد: این مجموعه‌ها نه‌تنها از حقوق ایران حمایت نکردند، بلکه با اقدامات خود ضربه‌های سنگینی به کشور وارد ساختند.

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری در تشریح این موضوع گفت: نخستین مسئله، جمع‌آوری اطلاعات و انجام بازرسی‌هایی بود که در نهایت اطلاعات حساس کشور را در اختیار دشمن قرار داد. از سوی دیگر، این نهادها به بهانه‌های مختلف مسیر صدور قطعنامه‌های محکومیت علیه جمهوری اسلامی ایران را دنبال کردند و زمینه تشدید تحریم‌ها و فشارهای بین‌المللی را فراهم آوردند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: این روند در نهایت به جایی رسید که تأسیسات هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران نیز مورد حمله و بمباران قرار گرفت؛ درحالی‌که انتظار می‌رفت عضویت ایران در این پیمان و همکاری با نهادهای بین‌المللی، دست‌کم موجب برخورداری کشور از حمایت‌های لازم در برابر چنین اقدامات تجاوزکارانه‌ای شود.

آیت‌الله اراکی با اشاره به اظهارات طرف‌های مقابل درباره میزان خسارت واردشده به تأسیسات هسته‌ای ایران اظهار کرد: خود آن‌ها مدعی هستند که تأسیسات هسته‌ای ایران را به‌گونه‌ای بمباران کرده‌اند که چیزی از آن باقی نمانده است. اگر به ادعای خودشان، دیگر چیزی از این تأسیسات باقی نمانده، این پرسش مطرح است که ادامه حضور ایران در پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای چه توجیهی دارد و چه دستاوردی برای کشور خواهد داشت؟

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام تأکید کرد: وقتی ادامه عضویت در یک پیمان نه‌تنها منافع مورد انتظار را تأمین نکرده، بلکه به بستری برای وارد آمدن خسارت‌های سنگین به کشور تبدیل شده است، باید درباره ضرورت تداوم آن با نگاه واقع‌بینانه تصمیم‌گیری کرد.

تناقض رفتار غرب در قبال ایران و رژیم صهیونیستی

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری در ادامه با اشاره به برخورد دوگانه کشورهای غربی با موضوع فعالیت‌های هسته‌ای ایران و رژیم صهیونیستی، به خاطره‌ای از یکی از مصاحبه‌های مسئولان وزارت امور خارجه انگلیس اشاره کرد و گفت: خود من در روزهایی که فشارها برای بازرسی از مراکز هسته‌ای ایران افزایش یافته بود، مصاحبه‌ای از یکی از مسئولان وزارت امور خارجه انگلیس شنیدم که در آن، خبرنگاری پرسشی جدی درباره رفتار دوگانه این کشور مطرح کرد.

استاد دروس خارج حوزه علمیه قم ادامه داد: خبرنگار از معاون وزیر امور خارجه انگلیس پرسید که چرا این‌قدر جمهوری اسلامی ایران را تحت فشار قرار می‌دهید و به بهانه پایبند نبودن به تعهدات هسته‌ای، علیه آن موضع‌گیری و تحریم‌های مختلف اعمال می‌کنید، در حالی که رژیم صهیونیستی دارای سلاح هسته‌ای است، اما شما هیچ برخوردی با آن ندارید؛ ضمن اینکه این رژیم اساساً عضو پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای نیز نیست.

آیت‌الله اراکی افزود: خبرنگار همچنین این مسئله را مطرح کرد که ایران عضو این پیمان است و برای بازرسی از مراکز هسته‌ای خود نیز با نهادهای مربوطه همکاری کرده و اجازه بازرسی داده است؛ بنابراین، چرا باید چنین فشارهایی بر ایران اعمال شود، اما در برابر رژیم صهیونیستی که خارج از این پیمان قرار دارد و دارای سلاح هسته‌ای است، سکوت اختیار کنید؟

وی با اشاره به پاسخ معاون وزیر امور خارجه انگلیس اظهار کرد: پاسخ او این بود که ما به این دلیل ایران را تحت فشار قرار می‌دهیم که عضو این پیمان است و آن را امضا کرده و باید به تعهدات خود پایبند باشد؛ در حالی که رژیم صهیونیستی عضو این پیمان نیست.

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری خاطرنشان کرد: این پاسخ صریح، نمونه‌ای روشن از تناقض و منطق دوگانه‌ای است که در رفتار برخی کشورهای غربی مشاهده می‌شود؛ به این معنا که عضویت و پذیرش تعهدات بین‌المللی برای کشوری مانند ایران به ابزاری برای اعمال فشار تبدیل می‌شود، اما در برابر رژیمی که خارج از این پیمان قرار دارد و از توانمندی هسته‌ای برخوردار است، برخورد مشابهی صورت نمی‌گیرد.

ادامه عضویت در پیمانی که دستاوردی برای کشور نداشته، نیازمند بازنگری است

آیت‌الله اراکی با طرح این پرسش که آیا با وجود چنین تجربه‌ای، ادامه عضویت جمهوری اسلامی ایران در پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای از منطق و توجیه کافی برخوردار است، گفت: امروز واقعاً باید از خود بپرسیم که آیا عقل و منطق می‌پذیرد همچنان در پیمانی باقی بمانیم که نه‌تنها منفعتی برای کشور نداشته، بلکه خسارت‌های گسترده‌ای به ملت ایران وارد کرده است؟

وی افزود: آنچه در طول این سال‌ها اتفاق افتاده، نشان می‌دهد ادامه حضور در این پیمان، بدون برخورداری از منافع و حمایت‌های پیش‌بینی‌شده، می‌تواند به زیان مردم و مصالح ملی کشور باشد. بنابراین، لازم است مسئولان با بررسی دقیق تجربه گذشته و شرایط کنونی، درباره ادامه عضویت ایران در این پیمان تصمیم‌گیری و تجدیدنظر کنند.

مطالبه خروج از پیمان ان‌پی‌تی باید در اجتماعات شبانه مطرح شود

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری در ادامه با تأکید بر ضرورت تبدیل این موضوع به یک مطالبه عمومی، اظهار کرد: انتظار ما این است که اجتماعات مردمی شبانه در هر نقطه‌ای از کشور که برگزار می‌شود، این مطالبه را نیز در دستور کار خود قرار دهند و از مسئولان بخواهند درباره ادامه پیوستن جمهوری اسلامی ایران به پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای تجدیدنظر کنند.

وی تأکید کرد: مطالبه خروج از این پیمان باید به یک خواسته عمومی و مردمی تبدیل شود؛ چراکه دلیل این درخواست روشن است.

مسئولان و رزمندگان در موضوع تنگه هرمز از مواضع خود عقب‌نشینی نکنند

آیت‌الله اراکی با اشاره به جایگاه راهبردی تنگه هرمز در معادلات اقتصادی و سیاسی جهان اظهار کرد: امروز کلید اقتصاد جهانی در اختیار جمهوری اسلامی ایران و رزمندگان ما قرار دارد و این کلید، تنگه هرمز است؛ همان ظرفیتی که بسیاری از کشورها برای حل مشکلات خود به دنبال آن بودند، اما اکنون اهمیت و جایگاه آن آشکار شده است.

وی افزود: امروز تنگه هرمز به یکی از مهم‌ترین اهرم‌های راهبردی در معادلات جهانی تبدیل شده و می‌تواند در حل مسائل و مشکلاتی که سال‌ها در عرصه بین‌المللی باقی مانده‌اند، نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا کند.

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری با تأکید بر ضرورت هماهنگی مسئولان دولتی و رزمندگان با رهنمودهای مقام معظم رهبری خاطرنشان کرد: انتظار ما از مسئولان کشور و رزمندگان این است که با تبعیت کامل از فرامین و رهنمودهای مقام معظم رهبری، به‌هیچ‌وجه در موضوع تنگه هرمز کوتاه نیایند.

آیت‌الله اراکی با اشاره به تأکیدات مقام معظم رهبری درباره این موضوع تصریح کرد: همان‌گونه که ایشان در یکی از پیام‌های خود تأکید فرمودند، نباید تنگه هرمز بازگشایی شود، مگر آنکه تمامی خواسته‌ها و مطالبات جمهوری اسلامی ایران به‌طور کامل و بدون هیچ‌گونه کم‌وکاستی محقق شود.

مسئولان تحت تأثیر فضاسازی‌ها و فشارها قرار نگیرند

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با هشدار نسبت به احتمال شکل‌گیری فضاسازی‌های رسانه‌ای و فشارهای داخلی در موضوع تنگه هرمز گفت: مسئولان کشور باید مراقب باشند تحت تأثیر فشارها و فضاسازی‌های داخلی قرار نگیرند؛ زیرا ممکن است با ادامه محدودیت‌های ناشی از بسته ماندن تنگه هرمز و بروز مشکلات اقتصادی، برخی جریان‌ها از همین مسئله برای ایجاد فشار بر مسئولان استفاده کنند.

وی افزود: ممکن است عده‌ای با طرح موضوعاتی همچون حقوق بشر و مسئولیت‌های بین‌المللی، این پرسش را مطرح کنند که چرا مردم جهان باید با افزایش قیمت‌ها و مشکلات اقتصادی مواجه شوند. برای مثال، ممکن است با اشاره به افزایش قیمت مواد غذایی در اروپا و آمریکا، از دشواری معیشت مردم این کشورها سخن بگویند و تلاش کنند از این طریق افکار عمومی را تحت تأثیر قرار دهند.

آیت‌الله اراکی خاطرنشان کرد: احتمال دارد جریان‌هایی که همواره بر ضرورت تسلیم در برابر خواسته‌های طرف مقابل تأکید می‌کنند، در روزهای آینده با استفاده از رسانه‌ها چنین فضایی را ایجاد کنند و تلاش داشته باشند مسئولان کشور را برای عقب‌نشینی از مواضع خود تحت فشار قرار دهند؛ ازاین‌رو باید در برابر این فضاسازی‌ها هوشیار بود.

مطالبات جمهوری اسلامی ایران به مسئله فلسطین و توقف حمایت از رژیم صهیونیستی گره خورده است

وی با اشاره به سابقه طولانی تحریم‌ها علیه جمهوری اسلامی ایران اظهار کرد: ملت ایران نزدیک به ۴۷ سال است که با تحریم‌ها و فشارهای مختلف مواجه بوده و در این مدت، هزینه‌های فراوانی را در مسیر استقلال و ایستادگی خود پرداخت کرده است؛ بنابراین نباید اجازه داد فشارهای اقتصادی و فضاسازی‌های رسانه‌ای موجب نادیده گرفته شدن مطالبات اساسی ملت ایران شود.

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری تأکید کرد: مطالبات ما نباید صرفاً به همان هفت مورد مطرح‌شده در توافقات پیشین محدود بماند، بلکه مسئله فلسطین و بازگشت سرزمین‌های اشغالی به صاحبان اصلی آن نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

آیت‌الله اراکی با اشاره به حمایت‌های کشورهای غربی از رژیم صهیونیستی تصریح کرد: تا زمانی که دست رژیم صهیونیستی از جنایت و تجاوز کوتاه نشود، نمی‌توان از تحقق عدالت و پایان یافتن بحران‌های منطقه سخن گفت؛ زیرا کشورهای اروپایی و آمریکا در جنایت‌های این رژیم شریک بوده‌اند.

تنگه هرمز باید به اهرمی برای تحقق مطالبات جبهه مقاومت تبدیل شود

آیت‌الله اراکی با اشاره به اهمیت تنگه هرمز در معادلات اقتصادی کشورهای غربی بیان کرد: تنگه هرمز امروز به یکی از مهم‌ترین نقاط اتکای اقتصادی اروپا و آمریکا تبدیل شده و از این جهت، ظرفیت راهبردی مهمی در اختیار جمهوری اسلامی ایران قرار دارد؛ ازاین‌رو این ظرفیت باید تا زمان تحقق مطالبات جبهه مقاومت مورد توجه قرار گیرد.

وی با بیان اینکه مطالبات جبهه مقاومت به مسئله فلسطین محدود نمی‌شود، اظهار کرد: ما معتقدیم اکنون که این ظرفیت و قدرت راهبردی در اختیار جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته است، باید مسائل فلسطین، لبنان و یمن نیز در چارچوب مطالبات جبهه مقاومت مورد پیگیری قرار گیرد.

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری افزود: معنا ندارد که سال‌های متمادی مردم فلسطین با آوارگی، کشتارهای گسترده و جنایت‌های بی‌پایان مواجه باشند و این وضعیت در لبنان و یمن نیز ادامه پیدا کند، اما در برابر این شرایط، از ظرفیت‌های موجود برای پیگیری مطالبات و پایان دادن به این بحران‌ها استفاده نشود.

تصمیم نهایی درباره تنگه هرمز با مقام معظم رهبری است

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در پایان با تأکید بر اینکه دیدگاه‌های مطرح‌شده در این زمینه در حد پیشنهاد است، تصریح کرد: البته تصمیم‌گیری نهایی در این موضوع بر عهده مقام معظم رهبری است و ما هر آنچه را که ایشان مقرر و اعلام فرمایند، فصل‌الخطاب می‌دانیم.

آیت‌الله اراکی خاطرنشان کرد: ما پیرو رهنمودهای مقام معظم رهبری هستیم و در برابر تصمیم و نظر ایشان تسلیم خواهیم بود. این مطالب نیز صرفاً پیشنهادی است که ممکن است مورد پذیرش ایشان قرار گیرد یا نگیرد؛ اما در هر صورت، آنچه ایشان بپذیرند و مقرر فرمایند، برای ما حجت شرعی و مبنای عمل خواهد بود.

• اخبار کوتاه ایران

• امکان قطع ارتباط استارلینک در مناطق مختلف را داریم: رئیس مرکز ملی فضای مجازی: در دنیای فناوری، هر فناوری را می‌توان با فناوری دیگری مدیریت کرد و چند سامانه برای مدیریت قطع ارتباط پایانه‌های زمینی و فضایی داریم که با موفقیت آزمایش شده‌اند. در جریان حوادث دی‌ماه، یکی از این فناوری‌ها را در منطقه‌ای به‌کار گرفتیم و ارتباط استارلینک را با موفقیت قطع کردیم. امکان اعمال این فناوری در مناطق بیشتری نیز وجود دارد. آمادگی داریم این فناوری‌ها را در اختیار کشورهای همسو نیز قرار دهیم.

• ابلاغ ماده واحده اختصاص سهمیه به داوطلبان کنکور آسیب‌دیده از جنگ‌های ۱۲ و ۴۰ روزه: رئیس‌جمهور و رئیس شورای‌عالی انقلاب فرهنگی، ماده واحده «اختصاص سهمیه به داوطلبان آزمون سراسری آسیب‌دیده از جنگ‌های ۱۲ و ۴۰ روزه» را که در شورای‌عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده بود، برای اجرا ابلاغ کرد.

• تولید دستگاه ایرانی با قابلیت تشخیص آلیاژ در کمتر از یک دقیقه: مدیر فنی شرکتی دانش‌بنیان در اصفهان: دستگاه عیارسنج فلزات گران‌بها با دانش بومی، پس از چهارسال، طراحی و تولید شد.

• نامه‌ای مهم از سه قاره؛ درخواست بازنگری در دکترین هسته‌ای ایران: ۷۲ نفر از علما، نخبگان و پژوهشگران جهان اسلام از آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی، در نامه‌ای خطاب به حضرت آیت‌الله سیدمجتبی خامنه‌ای، خواستار بازنگری در مبانی فقهی و راهبردی دکترین هسته‌ای ایران شده‌اند. اهمیت این نامه در آن است که مطالبه تقویت بازدارندگی ایران، فراتر از مرزهای کشور مطرح شده است؛ امضاکنندگان، امنیت ایران را با امنیت جهان اسلام پیوند داده و خواهان بازنگری در سیاست بازدارندگی برای جلوگیری از تکرار تجاوز شده‌اند.

• صدور کارت پایان خدمت معلمان با یک هفته آموزش رزم مقدماتی: سخنگوی وزارت آموزش‌وپرورش: معلمان مشمول طرح متعهدین خدمت، پس از پایان تعهد کاری و گذراندن دوره رزم مقدماتی، کارت پایان خدمت دریافت می‌کنند. مدت دوره رزم مقدماتی معلمان مشمول این طرح از دو ماه به یک هفته کاهش یافته است. معلمان می‌توانند در طول سال تحصیلی، با مراجعه به سپاه استان محل سکونت خود، در دوره یک‌هفته‌ای رزم مقدماتی شرکت کنند.

• حذف کالابرگ ۳ دهک آخر درست نیست: حاجی‌دلیگانی، نایب‌رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس: دهک‌بندی برخی خانوارها با وضعیت واقعی اقتصادی آن‌ها همخوانی ندارد؛ به‌طوری‌که حتی برخی مستأجران فاقد خانه و خودرو نیز در دهک ۸ یا ۹ قرار گرفته‌اند. گردش مالی مقطعی یا واریز مبالغی به حساب افراد، نباید ملاک تعیین دهک درآمدی آن‌ها قرار گیرد؛ چراکه این موضوع می‌تواند به قرارگرفتن خانوارهای کم‌درآمد در دهک‌های بالاتر منجر شود. بازنگری در شیوه دهک‌بندی ضروری است. حذف کالابرگ سه دهک بالای درآمدی، با توجه به غیرواقعی‌بودن دهک‌بندی برخی خانوارها، تصمیم درستی نیست.

• تفاهم‌نامه همکاری در بخش انرژی میان ایران و جمهوری بلاروس امضا شد: محورهای اصلی این تفاهم‌نامه شامل ترویج همکاری در توسعه پایدار انرژی از جمله در بخش انرژی تجدیدپذیر، ترویج همکاری در پیمانکاری و خدمات زیرساخت‌های انرژی است. همچنین همکاری در سامانه‌های توزیع و انتقال برق، مشارکت مشترک در سمینارها و نمایشگاه‌ها با هدف جذب سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی، همکاری فنی و تبادل اطلاعات درباره مسائل مهندسی و مشاوره‌ای از دیگر مفاد این تفاهم‌نامه است.

• ثبت رکورد ۱۱۰۰ میلیارد بازدید در ۵ سکوی داخلی: حسین دلیریان، سخنگوی مرکز ملی فضای مجازی: ثبت رکورد تاریخی ۱۱۰۰ میلیارد بازدید در ۵ شبکه اجتماعی و پیام‌رسان داخلی طی شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۵، دستاوردی بی‌سابقه در روند توسعه زیرساخت‌ها و حکمرانی دیجیتال کشور محسوب می‌شود. رقمی که فراتر از پیش‌بینی‌های قبلی متخصصان و مسئولان حوزه ارتباطات بوده است. این موفقیت مرهون تلاش شبانه‌روزی صورت‌گرفته در بخش‌های فنی و سکوها بوده که با ارائه خدمات متنوع و پایدار در حوزه‌های مختلف، ثبات، پویایی و استقبال گسترده مردمی را به‌همراه داشته است.

• تولید سالانه گاز ایران به ۳۰۰ میلیارد متر مکعب می‌رسد: رئیس‌جمهور در اجلاس سران کشورهای صادرکننده گاز: موقعیت راهبردی ایران در قلب کریدورهای اصلی انرژی، ظرفیتی ذاتی برای ارتقای تاب‌آوری انرژی جهان ایجاد کرده و فرصت‌های ویژه‌ای را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی اعضای مجمع در صنایع بالادستی، پایین‌دستی و تجارت گاز فراهم ساخته است. علی‌رغم سال‌ها تحریم یک‌جانبه، ایران با اتکا به توان داخلی، ظرفیت تولید سالانه گاز را به ۳۰۰ میلیارد متر مکعب رسانده و رتبه سوم جهان را حفظ کرده است. همچنین با سهم ۷۰ درصدی گاز در سبد انرژی و پوشش ۹۵ درصدی شبکه کشوری، ایران از پیشگامان مصرف گاز در جهان به‌شمار می‌رود.

نقش انگلیس در استعمار هندوستان و تأثیر آن بر رویدادهای ایران
(از آغاز تا پایان قیام ضدانگلیسی ۱۸۵۷)

محمدحسن رجبی دوانی/ بخش نخست

طی چندهزار سال روابط بازرگانی شرق و اروپا، همیشه کشورهای شرق به‌ویژه هندوستان، در تصور اروپائیان سرزمین وسیع افسانه‌ای، حاصل‌خیز و ثروتمند بود و کالاهایی که از این کشورها به اروپا صادر می‌شد، حیاتی و گران‌بها به‌شمار می‌رفت. کالاهایی هم که از هند صادر می‌گردید، اقلامی از قبیل سنگ‌های قیمتیِ زینتی، مواد معدنی، ابریشم، پارچه‌های کتانی، چای، ادویه‌جات و گیاه‌های دارویی به‌ویژه فلفل بود که در اروپای سردسیر در حکم داروی مفید و ضروری به‌شمار می‌رفت و بهای هر گرم فلفل در قرون وسطی، با یک گرم طلا برابری می‌کرد و این روند، تا نیمه اول قرن هیجدهم میلادی ادامه داشت.[۱]

• تحلیل پیئر میل نویسنده تاریخ هند

پیئر میل، استاد زبان‌های شرقی در دانشگاه پاریس، می‌نویسد: «در اواسط قرن هجدهم [و تا پیش از سیطره کامل کمپانی هند شرقی انگلیس]، هندوستان به‌حد کافی در نیک‌بختی به‌سر می‌برد...؛ زیرا [مردم آن کشور] تجارت سرشاری با کشورهای مهم اروپا از قبیل انگلستان و فرانسه و هلند و خاور دور و خاورمیانه... داشتند. در نیمه اول قرن هجدهم، هندوستان واردکننده فلزات قیمتی بود؛ زیرا مانند زمان پلینِ [که در شکوفاترین دوران امپراتوری رُم میزیست] ثروت عالَم را به خود جذب می‌کرد و کالاهای زیادی از قبیل منسوجات پنبه‌ای (متقال، موصلی و قلم‌کار) و ابریشم و کنف و قند و شوره و تریاک صادر می‌کرد و هلندی‌ها هم ابریشم بنگال را به ژاپن حمل می‌کردند.»[۲]

• صنعت و ثروت هنگفت هند در نگاه ساندرلاند

ساندرلاند، مورخ غربی، شرحی از صنعت و تجارت پررونق و ثروت هنگفت هند، در آستانه ورود انگلیسی‌ها به هند به دست می‌دهد و می‌نویسد: «زمانی که انگلیسی‌ها در اواخر قرن ۱۶ میلادی، گام در سواحل هند گذاردند، این سرزمین مهد علوم و صنایع گوناگون شمرده می‌شد و از اقتصاد و تجارتی بسیار پیشرفته و مترقی برخوردار بود. تقریباً تمام انواع محصولات و مصنوعاتی که در جهانِ متمدن و در نتیجه فکر و تلاش نوع بشر به وجود می‌آید، در هندوستان موجود و رایج بود. هندوستان بیش از تمام ممالک اروپا و آسیا دارای کارخانجات متعدد و زندگی صنعتی عالی بود. مصنوعات آن سرزمین در همه دنیا بینظیر و منسوجات پنبه‌ای و پشمی و کتانی و نخیِ آن در تمام ممالک متمدن، معروف بود. انواع و اقسام جواهرات که در هندوستان به دست ماهرترین استادان فن به اَشکال مختلفِ بسیار زیبا تراشیده شده بود، ظروف سفالی و چینی مختلف‌الشکل و قشنگ و مصنوعات فلزی که از آهن و فولاد و نقره به‌عمل می‌آید، توجه تمام دنیا را به آن سرزمین جلب کرده بود.

معماری‌های زیبا و مجللِ آن با عالی‌ترین معماری‌های دنیا برابری می‌کرد. اصول مهندسی به طرز و اسلوبی خاص رواج داشت. تعداد زیادی از تجار و سرمایه‌داران بزرگ و صاحبان بانک و متخصصین مالی در آن سرزمین سکونت داشتند. هندوستان نه‌تنها در آن وقت در ردیف اولین ملت کِشتی‌ساز دنیا به‌شمار می‌آمد، بلکه با تمام دنیای متمدن، تجارت بَری و بحری داشت. این بود اوضاع هندوستان موقعی که بریتانیایی‌ها به آن سرزمین هجوم آوردند.

همین ثروت سرشار سبب گردید که از آغاز قرن شانزدهم میلادی استعمارگران اروپایی که به ناوگان‌های توپدار و اسلحه آتشین مجهز شده بودند، برای تملک این سرزمین به رقابت سخت برخاستند.

• رقابت و منازعه استعمارگران اروپایی برای چپاول ثروت هند

به‌نوشته عبدالمنعم النحر: «... دولت پرتغال و کمپانی انگلیسی هند شرقی و کمپانی‌های هلندی و فرانسوی، بر سر این میراث هنگفت اسلامی با یکدیگر منازعه می‌کردند و هریک در گستردن نفوذ خویش در آن سرزمین بر رقیبان سبقت می‌جستند. این کمپانی‌ها در دوران قدرت و شکوه بی‌سابقه حکومت‌های مسلمان، تجارت خود را در هند آغاز کرده بودند و هریک، تمام کوشش خود را به‌کار انداخته بود تا در میان رقبا، مقام اول را احراز کند و یک مرکز بازرگانی در هند ایجاد نماید و بدان‌وسیله، محصولات هند را به اروپا صادر کند و پادشاهان هند که در اوج قدرت بودند، به این خارجیان به دیده تاجری ساده و معمولی که فقط به فکر تأمین مال و ثروت است، می‌نگریستند و هرگز تصور نمی‌کردند که ممکن است، در صدد تجاوز به آب و خاک یا بسط نفوذ سیاسی باشند؛ بدین جهت، آنان را در امور بازرگانی آزاد گذارده بودند و حتی گاهی تسهیلاتی هم برای ایشان فراهم می‌آوردند؛ ولی این خارجیان در حکم رباخواری بودند که به سود ربوی خویش چندان نمی‌اندیشید؛ بلکه بیشتر همت خود را بر آیندهای دور به تصرف و استیلای روی زمین می‌گمارد... . این کمپانی‌ها به‌ظاهر تجارت می‌کردند؛ ولی در باطن، حکومت‌های متبوع آنان در فکر استعمار و گسترش نفوذ سیاسی خود بودند.[۴]

در این رقابت سنگین استعماری که به‌مدت بیش از دو قرن ادامه داشت، سرانجام «کمپانی هند شرقی انگلیس» توانست که با پرداخت رشوه به فرمانروایان محلی هند و احترام ظاهری به آداب و سنن هندیان[۵] و دامن‌زدن به اختلاف قومی و مذهبیِ آن سرزمین و ایجاد جنگ و جدال میان آن‌ها، جای پای مستحکمی برای خود به دست آورَد و از سوی دیگر با تشکیل ارتشی نیرومند، متشکل از افسران انگلیسی و سربازان هندیِ وفادار و خدمت‌گزار، سایر رقبای استعمارگر اروپایی را از میدان به در کرده و خود، حاکم بلامنازع هند شود.

عبدالمنعم النمر در این‌باره می‌نویسد: «مؤثرترین اقدام وی [کمپانی هند شرقی انگلیس]، ایجاد نفاق و اختلاف میان امیران هند بود. گاه به یکی از آنان کمک‌های مالی و انسانی می‌کرد و او را بر ضد دیگری برمی‌انگیخت و بدین‌وسیله نزد او نفوذ و اعتباری کسب می‌کرد. پس با آن دیگری تماس گرفته و عیناً همین افسون را با او نیز به‌کار می‌بست و در خلال این عملیات، درآمد ولایات را قبضه می‌نمود و نفوذ خود را در آن‌ها گسترش می‌داد تا بالأخره توانست در قلب مملکت و شخص پادشاه مسلمان – که در دهلی بر مسند حکمرانیِ کل هندوستان تکیه زده بود– نفوذ کند و به‌وسیله اطرافیان و محارم و حتی زوجه‌اش، به او نزدیک‌تر شود و عاقبت او را به آلتی بیاراده و مجسمه‌ای بیجان تبدیل سازد.»[۶]

از نظر استعمارگران اروپایی، به‌ویژه انگلیس و فرانسه، تداوم حضور در مستعمرات، مستلزم آشنایی آنان با زبان‌ها، فرهنگ‌ها، مذاهب، آداب و رسوم و مناسبات اجتماعی اقوام و طوایف ملل مستعمره بود و بدین‌ترتیب مطالعات «شرق‌شناسی» برای تعلیم و تربیت کادرهای مورد نیاز در مستعمرات، در دستور کار دولت‌های استعمارگر اروپایی قرار گرفت. به‌نوشته دکتر حمید عنایت: «... حقیقت آن است که شرق‌شناسی در دامن استعمار اروپایی پرورده شد؛ به‌همین جهت از آغاز قرن نوزدهم، وقایعی چون لشکرکشی ناپلئون به مصر در سال ۱۷۹۸ و فزونی اهمیت مسئله شرق‌شناسی، یعنی نیرنگ‌ها و چاره‌های دولت‌های غربی برای تجزیه امپراتوری عثمانی و قیام هندیان در سال ۱۸۵۷ که انگلیسیان را بر نادانی خود از رسوم و معتقدات مردم هند واقف کرد و تدابیر انگلستان برای حفظ سیاست خود بر هند از راه‌های گوناگون، از جمله نفوذ در ایران، سبب شد که شرق‌شناسی برای سیاستمداران اروپایی مصارف عملی و فوری پیدا کند و از مرحله رُمانتیک بدر آید. تاریخچه «مدرسه زبان‌های خاوری و آفریقایی دانشگاه لندن»، یعنی یکی از بزرگترین و معتبرترین مؤسسات شرق‌شناسی غرب نیز گواه است که غرض اصلی از تأسیس آن، تربیت کارمند برای دستگاه‌های اداری و بازرگانی انگلستان در آفریقا و آسیا بوده و مطالعه در تاریخ باستان، جزء هدف‌های فرعی آن به‌شمار می‌رفته است.»[۷]

• فراماسونری، ابزار مهم استعمار انگلیس

تأسیس سازمان فراماسونری در هند در نیمه اول قرن هیجدهم و اندکی پس از تأسیس آن در انگلیس[۸] نیز از ابزارهای مهم استعمار انگلیس در آن کشور بود که هدف از آن، تعلیم و تربیت آموزه‌های استعماری و خدمت افتخارآمیز به برنامه‌های استعمارگران انگلیسی، تحت عنوان مبانی و اصول ترقی و پیشرفت برای نخبگان هندی صورت می‌گرفت. به‌نوشته دکتر عبدالهادی حائری: «همگام با گسترش دامنه نفوذ و قدرت کمپانی هند شرقی انگلیس در هندوستان، تکاپوهای فراماسون‌گری نیز در آن سرزمین فراگیرتر می‌شد و لژهای فراماسون‌گری در شهرهای گوناگون بنیاد می‌گرفت. گزارش‌ها نشان می‌دهد که تا سال ۱۱۸۹ق/ ۱۷۷۵، دوازده انجمن فراماسون‌گری در شهرهای چاندرناگور، پتنه، پوردوان، داکا و مرشدآباد بنیاد گرفته بود... که بلندپایگان کمپانی هند شرقی انگلیس همواره مقام‌های کلیدی فراماسون‌گری را در دست داشتند.»[۹]

وی می‌افزاید: «بلندپایگان کمپانی هند شرقی انگلیس، همواره مقام‌های کلیدی فراماسون‌گری را در دست داشتند... فراماسون‌گری وابسته به «لژ بزرگ انگلیس» در هندوستان می‌کوشید که همه سنگرهای مادی و معنوی را در آن کشور در چارچوب سوداگری و سودگرایی استعماری کمپانی هند شرقی و امپراتوری انگلیس در دست گیرد و راه را برای چپاول دارایی مردم و سرزمین هند به‌سود سرمایه‌داران انگلیس هموار سازد.»[۱۰]

• روایت میرعبداللطیف شوشتری از سقوط هند

ایرانیانی که در آغاز قرن سیزدهم در هند سکونت داشتند و یا چند سالی در آن کشور به سیر و سیاحت پرداختند و با رجال متنفذ هندی و مقامات کمپانی هند شرقی انگلیس که غالباً فراماسون بودند، آشنا شدند، در سفرنامه‌های خود به‌صورت یکسان از نحوه نفوذ و گسترش بساط استعماری انگلیس در هند یاد کرده‌اند. آنها دو دلیل عمده برای آن برشمرده‌اند: نخست، سرگرم‌شدن فرمانروایان ایالات هند به خوشگذرانی و عیش و عشرت و جمع‌آوری ثروت و بی‌توجهی به سرنوشت مردم تحت قلمرو خود و دیگر، غفلت از نقشه‌های درازمدت و چندلایه فریبنده انگلیسی‌ها در برچیدن تدریجی حکومت‌های محلی و مرکزی هند از طریق ایجاد نزاع‌های ساختگی میان آن‌ها به‌بهانه‌های گوناگون و سلطه تدریجی استعماری بر تمام آن سرزمین.

میرعبداللطیف شوشتری، از روحانیون سرشناس ایرانی که به هند مهاجرت کرده و مقیم آن کشور بوده و به‌گفته خود با اغلب امرا و بزرگان آن کشور حشر و نشر داشته و در سفرهای داخلی به سراغ «اعزّه و اعاظم» هندی می‌رفته و با وکلای «سرکار کمپنی» هند شرقی انگلیس در ارتباط بوده و از سوی «گورنر»[۱۱] و دیگر «اعاظم انگلیسیه»، «اعزاز و اکرام» می‌شده و با آن‌ها «مودّتی عظیم» داشته و از نزدیک شاهد تحولات سیاسی آن سرزمین و سیطره استعمار انگلیس بر آن سرزمین بوده، در کتاب سفرنامه خود تحفة‌العالم که در سال ۱۲۱۶ ق نوشته، راجع به غفلت و بی‌خبری پادشاه و مقامات هندی و نفوذ استعماری انگلیس در آن سرزمین می‌نویسد: «سلاطین، رؤسا و متوسطین [هندوستان]، هریک علی مراتبهم، به عیش و طرب مستغرق و از باده غفلت و غرور بی‌هوش و هرکس به هرجا که مُقام داشت، مست و مدهوش بود و چیزی که در عالَم نَخوَت به خاطرشان خطور نمی‌کرد، تسلط انگلیسیه بود». وی در ادامه می‌نویسد: «انگلیسی‌ها به‌بهانه اینکه مال‌التجاره، در اینجا[۱۲] است، به آلات جنگ و به جمعی نگهبان محتاجیم، قلیلی مردم جنگی از مُلک خویش طلب داشتند و از مردم هندوستان نیز نوکر[۱۳] گذاشتند و هرچه از تدارک سامان جنگ و ذخیره و آذوقه و ملازم نگاه‌داشتن سپاهیان و تعلیم جنگ به قوانین خویش می‌کردند، کسی نمی‌فهمید و اگر می‌شنید، اعتنا نمی‌کرد... و از آن وقت الی یومنا هذا[۱۴] روز به روز و لحظه به لحظه در ترقی و لوای اعتلا و فرمانروایی، در کل مملکت افراشته دارند.»[۱۵]

وی پیرامون نحوه ورود استعمار انگلیس در هند و نفوذ تدریجی آن در میان دربار و دولتمردان هند و تسخیر آن سرزمین می‌نویسد: «[انگلیسیان] بدین‌گونه بنا نهادند که هر مملکتی [از هندوستان] را که تسخیر آن، منظور نظر باشد، اولاً به رئیس آن دیار عریضه‌ای در نهایتِ عجز و اِنکسار و کمال مسکنت و خاکساری برنگارند، متضمنِ استدعای وکیلی از جانب خود به آن مملکت به مقر ریاست یا سلطنت و سلاطین و حکام این دیار از آن نامه که به‌غایت، پاس آداب را مرعی داشته‌اند، مشعوف شوند و برخود ببالند که از یک انگریزی چه شود و از او چه برآید و به کدام شمار آید؟ و از دنبال آن عریضه هنوز جواب نیامده، یک کسِ کارآزموده با تحفه و هدایای بسیاری از نفایس چین و فرنگ روان سازند. رئیس به‌علت چشمتنگی، از دیدن پیشکش و کلمات تملق[آمیز]، برخویش بگنجد و فرستاده را به عزت نگه دارد.

وکیل که در آنجا قائم شد . به‌نحوی که گذشت . استدعای جایی کنند و بیشتر در خارج شهر مکان گیرند و خانه‌ای قلعه‌مانند بنا نهند و اسباب حرب آن‌قدر در آن خانه بگذارند و لشکری نگاه دارند که اگر رئیس، از بودن او پشیمان شود، قادر به بیرون کردن او نباشد و به داد و دهِش و ریزش کوشد تا عامه خلق را به خود گرویده کند و اخبار و حالات را به مقر ریاست خود که کلکته است، هر روزه برنگارد و با اعزّه جوشش کند و با رئیس، درکمال فروتنی و خاکساری، مانند یکی از چاکران، سلوک نماید و هر روز عهدنامه‌ای تازه بر پوست آهو یا بر مس، مشتمل بر اطلاعات خویش و قلع و قمع دشمنانِ آن سرکار و استیصال اعادیِ[۱۶] آن دیار از جانب کمپنی به شرح و بسط بسیار نوشته، به رئیس سپارد و او را به‌کلی مطمئن‌خاطر سازد و آخر، عهدنامه‌ای از او ستانَد که چون کارکنان سرکار کمپنی خیرخواه این سرکارند، ما هم گفته و کرده ایشان را همه‌جا منظور داشته، از صلاح و صواب‌دید ایشان بیرون نباشیم.

این عهدنامه را که گرفتند به‌کلی مسلط شوند؛ چه، در هر ریاستی چند کس صاحب داعیه و جمعی کارکنان هستند که اغلب با هم منافقانه و به شکستِ کار یکدیگر مصروف‌اند.»

او سپس به روی دیگر کمپانی اشاره کرده که همان ایجاد نزاع فیمابین امرا و حذف تدریجی آن‌ها و تصرف اموال و سرزمین‌های‌شان و تبدیل آنان به کارگزاران بیاراده خویش است.[۱۷] آقا احمد بهبهانی (کرمانشاهی) و سلطان‌الواعظین شیرازی نیز مطالبی بسیار شبیه به‌همین مضمون دارند.[۱۸]

آقا احمد بهبهانی نیز پس از میرعبداللطیف، عبارتی به همین مضمون . و چه‌بسا برگرفته از او دارد و می‌نویسد: «چون پادشاه، مشغول لهو و لعب و مفتون لذات نفس گردد و اوقات خود را صرف آن سازد...؛ چنان که بر محمد شاه،[۱۹] آخرین سلاطین بابریه در هند رویداد شد که به‌سبب اشتغال به عیش و عشرت و مصاحبت با اِمردان[۲۰] و زنان خوب‌صورت، پایه سریر سلطنت و دولت او سست گردید و بیگانه، مملکتش را مسخر نمود و از آن روز الی الآن، روز به روز کوکب احوال آن دودمان در رجعت است و پایه امور دولت‌شان سستتر و خرابتر می‌شود؛ چنانکه در این جزو از زمان، به‌جز نام «سلطنت»، در آن خاندان چیزی باقی نمانده است.[۲۱]

سلطان‌الواعظین نیز بر این باور است که: «در این عصر و زمان ... فرمان‌فرمایی مملکت هندوستان به تقدیر حضرت سبحان، به‌علت استیجاب[۲۲] مردم آن سامان، مفوّض به جماعت فرنگیان گردیده»؛ زیرا امرا و نُوّابان هندی با انگلیسی‌ها سازش کرده و حکومت برخی از ولایات هند را به آن‌ها سپرده و خود فرمانبردارشان گردیده‌اند.»[۲۳] او «تنپروری و بی‌عقلی و بیانضباطی رؤسای هند» را عامل گسترش انگلیسیان در دکن می‌داند. همچنین سیطره انگلیسی‌ها بر هند و معاشرت مسلمانان با آن‌ها را سبب فساد اخلاق و انحطاط مسلمانان برمی‌شمرد: «[به‌علت] تسلط جماعت انگلیسیه [در هندوستان]، مسلمانان به لهو و لعب مشغول و بزرگان را شراب خَمر [و] کشیدن چَرس معمول [شد]» و از این رهگذر «فکر کمال و چیزهایی که در سَلَف متعارف بود»، دچار کاستی گردید.»[۲۴]

به‌نوشته هورتستت: «سرزمین هند در جهت تحقق خواسته‌های سرمایهداران انگلیسی از آنچنان اهمیتی برخوردار بود که برای حفظ و نگاهداری آن از هیچ کوششی دریغ نداشتند؛ از سرکوب مردم آزادی‌خواه و استقلال‌طلبِ این سرزمین گرفته تا جنگ در خشکی و دریا و یا از قراردادها و تفرقه‌اندازی‌های آن‌چنانی بین رقیبانی که آن‌ها نیز چشم طمع بر ثروتِ خفته در هند داشتند، همه و همه تنها به‌خاطر از دست‌ندادن خوان یغمای صاحبان زر در انگلیس بود؛ صاحبان زری که نیروی دریایی دولت فخیمه، همچون بازوی مسلحی که هرگاه اراده می‌کردند، در اختیارشان قرار می‌گرفت.

اگرچه ظاهراً دولت انگلستان هیچ‌گونه دخالتی در جریان استثمار مردم هند نداشت و ثروت‌های منتقل‌شده از هند به انگلیس توسط کشتی تجارتی به‌نام «کمپانی هند شرقی» انتقال می‌یافت، اما ناگفته پیداست که این شرکت استعماری نه‌تنها در همگامی با دولت انگلیس بوده، بلکه در اصل، مجری و کارگزار سیاست‌های بریتانیای کبیر به‌شمار می‌رفته است و جاسوسان این دولت، در لفافه کارمندان این شرکت، نیات شوم استعمار را به مرحله اجرا درمی‌آوردند.»[۲۵]

ادامه دارد...

• پی‌نوشت‌ها

۱. برای اطلاع از رونق و شکوفایی اقتصاد هند تا این دوره، ر. ک. به: جواهر لعل نهرو، «صنعتگران دستی هند ورشکست و نابود می‌شوند»، در: نگاهی به تاریخ جهان، (ج ۲)، ترجمه محمود تفضلی. تهران، امیرکبیر، چاپ بیست و پنجم، ۱۴۰۲، ص ۷۸۴ - ۷۷۶.

۲. پیئر میل، تاریخ هند (از مجموعه چه می‌دانم؟)، ترجمه حسین عریضی، تهران، چاپخانه خدایی، ۱۳۳۶، ص ۱۲۹.

۳. ویل دورانت، اختناق هندوستان، ترجمه رحیم نامور، تهران، انتشارات گام، چاپ دوم ۱۳۵۶، ص ۲۸ و ۲۹.

۴. عبدالمنعم النمر، مسلمانان در نهضت آزادی هندوستان، ترجمه و تألیف: (آیت‌الله) سیدعلی خامنه‌ای، تهران، انتشارات آسیا، ۱۳۴۷، ص ۱۵.

۵. انگلیسی‌ها که صرفاً به منافع مادی خود می‌اندیشیدند و سیاست راهبردی و برنامه درازمدتی را در هند و سپس سایر مستعمرات تدارک دیده بودند، می‌کوشیدند با حفظ احترام به باورهای دینی و فرهنگ و سنن مذهبی و ملی هندی‌ها از هر قوم و مذهب . اطمینان و دوستی آن‌ها را نسبت به خود جلب نمایند. به‌نوشته سلطان‌الواعظین، فرقه انگلیسیه، علما و ارباب کمال هر فرقه را بسیار محترم دارند و در اکثری از رسوماتِ مسلمانان و هنود شریک شوند و از شرکت آنان در تعزیه‌خانه‌ها جهت شنیدن مراثی امام سوم شیعیان علیه‌السلام و حتی گریه‌کردن آنان در آن مراسم، به‌عنوان نمونه یاد می‌کند. ر.ک. به: عبدالهادی حائری، نخستین رویارویی‌های اندیشه‌گران ایرانی با دو رویه بورژوازی تمدن غرب، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۵، ص ۴۵۳.

۶. مسلمانان در نهضت آزادی هندوستان، ص ۷۰.

۷. حمید عنایت، «سیاست ایران‌شناسی»، در: شش گفتار درباره دین و جامعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ دوم، ۱۳۶۹، ص ۴۶.

۸. به‌نوشته علی ابوالحسنی (منذر)، «... نخستین کشور شرقی که (حتی پیش از آلمان و پرتغال و سوئیس و آمریکا و اتریش و عثمانی) لژ فراماسونری در آن تشکیل شد، کشور هند بوده است؛ آن‌هم در شهرهایی چون بمبئی و کلکته که نقطه ورود و مرکز ثقل فعالیت کمپانی هند شرقی محسوب می‌گشت و حکم روزنه نفوذ استعمار انگلیس به شبه‌قاره را داشت.» مهاتما گاندی؛ همدلی با اسلام، همراهی با مسلمین، تهران: عبرت، ۱۳۷۷، ص ۲۵.

۹. عبدالهادی حائری، تاریخ جنبش‌ها و تکاپوهای فراماسون‌گری در کشورهای اسلامی، مشهد، مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸، ص ۱۶۲.

۱۰. همان، ص ۱۶۳- ۱۶۱.

۱۱. فرمانروای انگلیسی هند.

۱۲. کلکته.

۱۳. مأمور، خدمه.

۱۴. الی یومنا هذا: تا امروز.

۱۵. میرعبداللطیف شوشتری، تحفة‌العالم و ذیل‌التحفه، با مقدمه و تصحیح و حواشی و فهرست‌ها: به اهتمام صمد موحد. تهران: طهوری، ۱۳۶۳، ص ۲۷۵.

۱۶. جمع‌الجمع عدوّ: دشمنان.

۱۷. تحفة‌العالم و ذیل‌التحفه، ص ۲۷۴. ۲۷۵.

۱۸. برای اطلاع بیشتر، ر.ک. به: آقا احمد بهبهانی؛ مرآت الاحوال جهان‌نما (ج ۱ و ۲)، مقدمه، تصحیح و حواشی: علی دوانی، تهران، مرکز فرهنگی قبله، ۱۳۷۲، ص ۴۶۶؛ نخستین رویارویی‌های اندیشه‌گران ایرانی ... ص ۴۱۴. ۴۳۶؛ ۴۵۲. ۴۵۷.

۱۹. سلطنت: ۱۱۳۱. ۱۱۶۱ق.

۲۰. جوانان خوش‌صورت.

۲۱. مرآت‌الاحوال جهان‌نما (ج ۱ و ۲)، ص ۵۳۶.

۲۲. سزاوار بودن.

۲۳. جواهر لعل نهرو، شاهزادگان و امرای تحت حمایت و کنترل انگلیس را «عروسک‌های دست‌نشانده» نامیده است. ر. ک. به: نگاهی به تاریخ جهان (ج۱)، ترجمه محمود تفضلی. تهران، امیرکبیر، چاپ چهاردهم، ۱۳۸۷، ص ۶۳۲ و ۶۳۵.

۲۴. نخستین رویارویی‌ها ...، ص ۴۵۷. ۴۵۶.

۲۵. هورتستت، سرگذشت خانم انگلیسی در هندوستان، ترجمه محمدحسنخان اعتمادالسلطنه، به‌اهتمام محمدرضا افشاری، تهران، انتشارات شقایق، چاپ اول [بیتا]، ص ۸ (مقدمه).

آیت‌الله مروی

ولایت فقیه، انقلاب اسلامی را در برابر هجمه‌های دشمنان بیمه کرده است

دبیر دوم شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: یکی از وظایف ما، دفاع تمام‌قد از ولایت فقیه است؛ شما دیدید و ما نیز دیدیم، آن اکسیر و عاملی که این کشور را در برابر همه هجمه‌های دنیا بیمه کرد، ولایت فقیه بود.

دبیر دوم شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: یکی از وظایف ما، دفاع تمام‌قد از ولایت فقیه است؛ شما دیدید و ما نیز دیدیم، آن اکسیر و عاملی که این کشور را در برابر همه هجمه‌های دنیا بیمه کرد، ولایت فقیه بود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله جواد مروی در درس اخلاق خود در جمع طلاب و فضلای حوزه علمیه قم که سه‌شنبه (۲۸ مهر) برگزار شد، با اشاره به قرار گرفتن در آستانه شهادت صدیقه طاهره، حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام، توجه به معارف فاطمی را بسیار ارزشمند و از وظایف طلاب و حوزویان برشمرد.

توجه به معارف فاطمی

وظیفه‌ای ارزشمند در آستانه شهادت حضرت زهرا علیهاالسلام

وی بیان داشت: مرحوم علامه شرف‌الدین می‌گوید «و خطبتاها فی ذلک سائرتان و کان اهل البیت یلزمون اولادهم بحفظهما کما یلزمونهم بحفظ القرآن»؛ یعنی اهل‌بیت، فرزندان خود را به حفظ این دو خطبه ملزم می‌کردند، همان‌گونه که آنان را به حفظ قرآن ملزم می‌کردند.

دبیر دوم شورای عالی حوزه‌های علمیه بیان کرد: حفظ این دو خطبه صدیقه طاهره علیهاالسلام، نزد اهل‌بیت علیهم‌السلام، هم‌سنگ با حفظ قرآن بوده است. بنابراین، اگر به دنبال برکت در علوم اسلامی و علوم دینی خود هستیم، یکی از آغازگاه‌های این مسیر، توجه به همین معارف و دو خطبه حضرت زهرا علیهاالسلام است. در ایام فاطمیه به این خطبه‌ها توجه داشته باشیم؛ آن‌ها را بخوانیم، مطالعه کنیم و برای دیگران نیز مطرح کنیم تا آنان هم از این حقایق بلند بهره‌مند شوند.

نخستین گام در تکامل معنوی؛ شناخت محرمات و پرهیز از آن‌ها

وی در ادامه با بیان این‌که نخستین گام برای بازسازی خویشتن، «اَلوَرَعُ عَن مَحارِمِ الله» است، گفت: این موضوع، مهم‌ترین گام و مهم‌ترین نقطه در تکامل معنوی انسان به شمار می‌رود؛ یعنی اجتناب از محرمات الهی؛ و یکی از مقدمات مهم اجتناب از محرمات، شناخت خود محرمات و شناخت آسیب‌هایی است که ارتکاب آن‌ها به دنبال دارد.

استاد حوزه علمیه قم افزود: ما خطرات محرمات را نمی‌شناسیم و نمی‌دانیم ارتکاب آن‌ها چه آسیب‌هایی به دنبال دارد. آسیب غیبت بسیار زیاد است و باید در جلسات مباحثه مراقب باشیم.

قرآن؛ ریسمان الهی میان انسان و خداوند

وی با بیان این‌که اگر آسیب‌های گناه برای نفس انسان را بشناسیم، زمینه اجتناب از گناه به عنوان نخستین مرحله در تکامل نفس انسان فراهم می‌شود، بیان کرد: یکی از نکاتی که ما از آن غافل هستیم، توجه به قرآن و خوشه‌چینی از خرمن معارف قرآنی است.

انس با ادعیه اهل‌بیت علیهم‌السلام

گنجینه‌ای بی‌نظیر برای سلوک معنوی

آیت‌الله مروی توجه به ادعیه اهل‌بیت علیهم‌السلام و عجین شدن با آن‌ها را مهم برشمرد و گفت: بزرگ‌ترین میراث اهل‌بیت علیهم‌السلام، ادعیه اهل‌بیت است. شیعه گنجی در اختیار دارد که دنیا از چنین گنجی برخوردار نیست. ما از این میراث بزرگ غافل هستیم.

دعای ابوحمزه ثمالی و تحول درونی

روایتی از آیت‌الله‌العظمی میلانی

وی بیان داشت: مرحوم آیت‌الله‌العظمی میلانی، شخصیتی بود که وقتی از مرحوم آیت‌الله شیخ محمدحسین اصفهانی، معروف به کمپانی، درباره اعلم شاگردانشان سؤال کردند، نام سید محمدهادی میلانی را مطرح کرد. در آن زمان، آقای خویی نیز در درس ایشان شرکت می‌کردند. مرحوم آیت‌الله میلانی بیمار شدند و در بیمارستان امام رضا علیه‌السلام در مشهد بستری شدند. پزشکی به نام پروفسور بلون سرتیم عمل جراحی ایشان بود. عمل جراحی حدود سه تا چهار ساعت طول کشید. پس از پایان عمل، کادر اتاق عمل بیرون آمدند. این پروفسور ایستاد و گفت: مترجمی بیاورید. مترجم آمد و او گفت: در لحظاتی که این آقا می‌خواهد به هوش بیاید، هر کلمه‌ای که بر زبان می‌آورد، برای من ترجمه کنید.

مرحوم آیت‌الله میلانی کم‌کم به هوش آمدند و شروع کردند به خواندن دعای ابوحمزه ثمالی. ایشان فرازهایی از این دعا را می‌خواندند و فردی آن‌ها را برای پروفسور ترجمه کرد. آقای میلانی به هوش آمدند؛ آن پروفسور رو به اطرافیان کردند و گفتند: آن کلمه‌ای را که برای ورود به دین اسلام می‌گویید به من بیاموزید می‌خواهم مسلمان شوم. اطرافیان از پروفسور پرسیدند: منظورتان چیست؟ یعنی چه که می‌خواهید مسلمان شوید؟ او پاسخ داد: مدتی قبل، اسقف کلیسای کانتربری را در انگلستان عمل می‌کردم. انسان در تمام مراحل زندگی می‌تواند نقش بازی کند و آنچه در دلش هست را پنهان کند؛ اما در حال به هوش آمدن انسان نمی‌تواند نقش بازی کند و هرچه در درونش دارد، بیرون می‌ریزد. من اسقف کلیسای کانتربری را عمل کردم. وقتی داشت به هوش می‌آمد، گوش کردم و دیدم همان ترانه‌ای را می‌خواند که جوان‌ها در آن روزها در کوچه و بازار می‌خوانند. فهمیدم این افراد «چون به خلوت می‌روند، آن کار دیگر می‌کنند. اما این عالم شما را عمل کردم و اکنون می‌شنوم که جملاتی بر زبان می‌آورد که نشان می‌دهد همه سلول‌های بدنش سرشار از معنویت است. دینی که می‌تواند چنین انسانی تربیت کند، دینی است که باید آن را پذیرفت. پروفسور بلون مسلمان شد و به مذهب تشیع گروید. پس از درگذشت او، وصیت‌نامه‌اش را باز کردند. در وصیت‌نامه نوشته بود: من مسلمان شیعه هستم؛ مرا طبق مکتب تشیع غسل دهید و کفن کنید و در شهری که سید محمدهادی میلانی دفن شده است، مرا نیز دفن کنید.

قبر پروفسور بلون در مشهد، در خواجه‌ربیع و پشت مقبره ربیع بن خُثَیم قرار دارد. این‌ها از آثار و خواص ادعیه اهل‌بیت علیهم‌السلام است. مقداری بیشتر با ادعیه اهل‌بیت علیهم‌السلام آشنا شویم و از این گنجینه بزرگ بهره ببریم.

سحرخیزی

توصیه مشترک بزرگان برای رسیدن به مقامات معنوی

استاد حوزه علمیه قم گفت: امروز با آسیب‌های فراوانی مواجه هستیم. بزرگان به ما توصیه می‌کردند که سحر بیدار شوید. حتی گاهی تعبیرهایی به کار می‌بردند که مقصودشان تأکید بر اهمیت این مسئله بود، باید خودمان را به سحرخیزی عادت بدهیم. مبادا برخی از این توصیه‌ها برای ما صرفاً به قصه و داستان تبدیل شده باشد. علم می‌خواهیم، فهم می‌خواهیم، ذهن و استعداد می‌خواهیم، باید در بیداری در سحر دنبال کنیم.

رسالت اجتماعی روحانیت

همگامی با مردم و دفاع از ولایت فقیه

آیت‌الله مروی با بیان این‌که در کنار این مباحث، نباید از وظیفه اجتماعی‌ای که امروز بر عهده روحانیت است، غافل شویم، گفت: مبادا از مردمی که برای انجام وظیفه به میدان آمده‌اند، عقب بیفتیم. به این رسالت اجتماعی که امروز بر عهده داریم، توجه کنیم و آن را به فراموشی نسپاریم. یکی از وظایف ما، دفاع تمام‌قد از ولایت فقیه است. «بِأَمْ أَعْيُنِكُمْ»؛ شما دیدید و ما نیز دیدیم که آن اکسیر و عاملی که این کشور را در برابر همه هجمه‌های دنیا بیمه کرد، ولایت فقیه بود. ولایت فقیه، عمود خیمه انقلاب اسلامی است.

عضو جامعه مدرسین بیان کرد: اطاعت از ولی فقیه، رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت‌الله سید مجتبی حسینی خامنه‌ای، و حضور در صحنه در کنار مردم و همراهی با آنان از وظایف ماست. مبادا مردم مبعوث شده به میدان بیایند و در انجام وظیفه از روحانیت پیشی بگیرند. این نکته‌ای است که ان‌شاءالله به آن توجه خواهید کرد.

آیت‌الله رجبی تصریح کرد

امروز دنیا بر اقتدار ایران و ضعف دشمنان صحّه می‌گذارد

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام‌خمینی قدس‌سره با تأکید بر اینکه هیچ قدرتی یارایِ غلبه بر قدرت الهی را ندارد، تصریح کرد: امروز دنیا بر این حقیقت مسلم معترف است که جمهوری اسلامی ایران، پیروز نبرد با دشمنانش بوده است.

آیت‌الله محمود رجبی در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه، با اشاره به پیام رهبر معظم انقلاب به‌مناسبت هفته دفاع مقدس که در آن تأکید فرمودند: «بر اساس محاسبات الهی، ایران، قدرت اول دنیاست»، اظهار کرد: براساس بینش دینی و قرآنی، ما معتقدیم که بالاتر از عوامل مادی که می‌تواند در پیروزی و قدرت نقش‌آفرین باشد، عواملی فوق این‌ها نیز وجود دارد که به‌طور خاص تأثیر آن‌ها را در صحنه جهانی ملاحظه می‌کنیم؛ همچون امدادهای الهی که در آیات قرآن کریم از آن‌ها بسیار صحبت شده و ما در دو جنگ تحمیلی اخیر، نصرت خدای متعال نسبت به ملت ایران را در مواجهه با دشمن آمریکایی- صهیونیستی به‌عینه ملاحظه کردیم.

نصرت الهی در سایه بینش اعتقادی

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری افزود: این‌ها سنت‌های خدای متعال است و ما آموخته‌ایم که اگر خدا و دینش را یاری کنیم، نصرت الهی نصیب ما می‌شود.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه افزود: برخلاف نگاه صرفاً دنیوی که همه عناصر را در عوامل مادی خلاصه می‌کند، در بینش دینی و الهی علاوه بر این‌ها، عوامل مادی و ماورایی نیز نقش‌آفرین هستند که در این زمینه به‌صورت مصداقی می‌توانیم به زندگی پیامبراکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله و دیگر انبیای الهی علیهم‌السلام بر اساس آیات نورانی قرآن کریم نگاهی بیندازیم که چگونه از این حقیقت پرده برمی‌دارد که گروهی که از نظر امکانات مادی، عِدّه و عُدّه کمی داشتند، بر دشمنان که عِدّه و عُدّه بیشتری هم داشتند، غلبه کرده و به پیروزی رسیدند. وقتی به آیات نگاه می‌کنیم، متوجه می‌شویم که شمار لشکریان پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله، گاهی نصف و حتی یک سوم لشکر دشمن بوده؛ اما با اذن و امداد الهی پیروز شده‌اند و در جنگ‌های مختلف نصرت الهی نصیب مؤمنین شده است

چرا رهبر معظم انقلاب فرمودند که ما قدرت اول دنیا هستیم؟

آیت‌الله رجبی اظهار کرد: از سوی دیگر باید به این مسئله توجه داشت که همان عوامل مادی را هم قرآن کریم، تحت سیطره خدای متعال می‌داند؛ چراکه همه مخلوق خداوند هستند و لذا اشرافیت خداوند عالم بر همه عوامل مسلم و قطعی است؛ کما اینکه به این موضوع در آیه شریفه آیةالکرسی نیز اشاره شده است.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی قدس‌سره ادامه داد: با نگاهی به واقعه طبس در سال‌های ابتدایی پیروزی انقلاب اسلامی یا تجاوز دشمن به داخل خاک ایران در اطراف اصفهان در همین جنگ تحمیلی اخیر که باعث افتضاح نیروهای آمریکایی شد، به‌خوبی متوجه می‌شویم که همه این‌ها نشان‌دهنده امداد و لطف خدای متعال است و اینکه رهبر معظم انقلاب فرمودند: ما قدرت اول جهان هستیم، بر اساس همین محاسبات الهی بوده است.

هیچ قدرتی یارایِ غلبه بر قدرت الهی را ندارد

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه ادامه داد: آنجایی که خدای متعال اراده‌اش بر پیروزی و نصرت یک ملت باشد، هیچ عاملی نمی‌تواند جلوی خواست خدا را بگیرد و لذا چنین قدرتی بر همه قدرت‌های دیگر غلبه کرده و به پیروزی می‌رسد.

آیت‌الله رجبی افزود: همان‌طور که رهبر عزیزمان فرمودند، اگر توجه ما به خدای متعال باشد و توسل به حضرات معصومین علیهم‌السلام داشته باشیم، یک پشتوانه قوی در اختیار داریم که بر این اساس، بر همه قدرت‌های غیرالهی فائق می‌شویم و به ابرقدرتی یگانه در دنیا تبدیل می‌شویم که هم‌ترازی ندارد.

ضرورت توکل بر خدا و توسل بر اهل‌بیت علیهم‌السلام

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری تصریح کرد: اینکه رهبر انقلاب بر اهمیت مسئله توسل به اهل‌بیت علیهم‌السلام تأکید کردند، به‌خاطر آن است که ائمه اطهار علیهم‌السلام واسطه فیض الهی هستند و لذا هرچه خوبی و نصرت و توفیق به ما برسد، به اذن خدا از طریق اهل‌بیت علیهم‌السلام است. اگر این‌ها محقق شد، صحنه را طوری می‌بینیم که یک طرف قدرت خدا و اهل‌بیت علیهم‌السلام است که شکست‌ناپذیر می‌باشد و طرف دیگر واجد عوامل مادی است که اثرگذاری مستقل از خودشان ندارند و بر همین اساس، همان‌طور که خدا بالاترین قدرت هستی است، مؤمنین نیز که چنین قدرتی دارند، قدرت اول دنیا لقب می‌گیرند.

عوامل اقتدار ملت ایران

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه یادآور شد: مردم ما به‌برکت استقرار نظام جمهوری اسلامی و تبعیت از ولایت فقیه از چنین قدرتی برخوردارند و امروز می‌بینیم که به قدرت برتر جهان تبدیل شده‌اند و شاهدمثال آن، همین حوادثی است که در دو جنگ تحمیلی اخیر شاهد بودیم؛ به‌نحوی که دو قدرت دارای تسلیحات اتمی، با کمک بسیاری از کشورهای دیگر به‌شکل پنهان و غیرمستقیم به کشور ما حمله کردند؛ اما به‌لطف الهی و با ایستادگی ملت، شکست مفتضحانه‌ای خوردند.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی قدس‌سره همچنین ابراز کرد: واقعیت امر آن است که امروز دنیا معترف است که پیروز میدان نبرد اخیر، نظام جمهوری اسلامی و مردم ایران بوده‌اند.

مسئولان مراقب خطاهای محاسباتی باشند

آیت‌الله رجبی در پایان اظهار کرد: این نکته کلیدی برای مسئولان نیز راه‌گشاست؛ چراکه باید مراقب خطاهای محاسباتی باشند و یکی از این خطاها همین است که مسئولان آگاه باشند، حوادث و جریانات مختلف را صرفاً با عوامل ناچیز مادی تحلیل نکنند و اینکه عنایات الهی و قدرت پروردگار را تحت هیچ شرایطی نادیده نگیرند.

• اخبار کوتاه جهان

• آمریکا

▫ **دموکرات‌ها اسناد تجاوز ترامپ به زنان در پرونده اپستین را منتشر کردند:** دموکرات‌های کمیته قضایی مجلس نمایندگان آمریکا، گزارشی منتشر کردند که نشان می‌دهد، ۵ زن، رئیس‌جمهور کنونی ایالات متحده را به تجاوز و تعرض به خود در حضور قاچاقچی جنسی، جفری اپستین، متهم کرده‌اند. ۶ زن دیگر نیز اعلام کرده‌اند که جفری اپستین به دنبال قاچاق جنسی این زنان برای ترامپ بوده است. بر اساس شواهد و شهادت‌های موجود، ترامپ و پائولو زامپولی که تا همین اواخر به‌عنوان یک مقام ارشد دولت ترامپ و دیپلمات خدمت می‌کرد، ممکن است هم‌دست در توطئه جفری اپستین برای قاچاق و آزار زنان جوان در دهه ۱۹۹۰ بوده باشند.

▫ **آمریکایی‌ها بیش از مردم جهان هزینه افزایش قیمت سوخت را می‌پردازند:** رویترز: براساس مطالعه مرکز پژوهش انرژی و هوای پاک، مصرف‌کنندگان آمریکایی از زمان تهاجم آمریکا علیه ایران به‌طور میانگین ۴۷۱ دلار بیشتر بابت سوخت پرداخته‌اند؛ درحالی‌که میانگین این هزینه اضافی در جهان حدود ۶۰ دلار بوده است.

• آژانس بین‌المللی انرژی اتمی

▫ **آژانس باید نهادی فنی باشد:** معاون سازمان و مدیر عامل شرکت تولید و توسعه انرژی اتمی ایران: ایران بر حق غیرقابل انکار کشورهای عضو معاهده عدم اشاعه سلاح‌های هسته‌ای (NPT) برای تحقیق، توسعه و استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای، مطابق تعهدات معاهده‌ای آنان، تأکید می‌کند. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، مطابق اساس‌نامه خود، باید نهادی مستقل، فنی و توسعه‌محور باشد و در گسترش استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای و همکاری‌های فنی میان کشورهای عضو، بدون تبعیض ایفای نقش کند.

• انگلیس

▫ **پیروز نشدن انصارالله در یمن به‌نفع ماست:** وزارت دفاع انگلیس با تأیید حمایت نظامی بیشتر از عربستان اعلام کرد: این اقدام درپی درخواست ریاض و در واکنش به حملات اخیر انصارالله یمن انجام می‌شود. بلومبرگ پیش‌تر گزارش داده بود، لندن قصد دارد برای حمایت از عربستان، جنگنده‌ها، یک هواپیمای ترابری و مشاوران نظامی در اختیار این کشور قرار دهد. وزارت دفاع انگلیس دلیل این حمایت را منافع اقتصادی و امنیتی خود عنوان کرد و گفت: عدم موفقیت انصارالله با منافع ملی اقتصادی و امنیتی بریتانیا هم‌راستاست.

▫ **تورم در انگلیس به بالاترین سطح از سال ۲۰۲۴ رسید:** گاردین گزارش داد: تورم سالانه قیمت کالاها در فروشگاه‌های انگلیس در اکتبر به ۲.۱ درصد رسیده و افزایش هزینه‌های انرژی و مواد غذایی، فشار بر مصرف‌کنندگان را تشدید کرده است. قیمت نفت خام برنت در روزهای اخیر به ۱۱۷ دلار در هر بشکه رسیده است؛ درحالی‌که میانگین آن پیش از حملات آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران در فوریه، حدود ۷۰ دلار بود. افزایش قیمت گاز نیز به رشد ۳.۵ درصدی شاخص قیمت مصرف‌کننده انگلیس در ماه گذشته کمک کرده است.

• آذربایجان

▫ **از لندن تا برلین؛ اعتراضات علیه الهام علی‌اف در حمایت از حجاب:** ممنوعیت پوشش اسلامی در مدارس جمهوری آذربایجان، موجب برگزاری چندین تجمع اعتراض‌آمیز در حمایت از بانوان محجبه در کشورهای مختلف شده است. لندن: ده‌ها نفر از فعالان و دانشجویان انگلیس روز جمعه گذشته، مقابل سفارت جمهوری آذربایجان در منطقه هالند پارک لندن تجمع کردند و با سردادن شعارهایی از جمله «به حجابم دست نزن»، مخالفت خود را با محدودیت‌های پوشش اسلامی در مراکز آموزشی اعلام کردند. برلین: راهپیمایی با شعار «آزادی برای حجاب»: گروهی از معترضان در برلین پایتخت آلمان، در اعتراض به محدودیت‌های حجاب در مدارس جمهوری آذربایجان راهپیمایی کردند.

• رژیم صهیونیستی

▫ **تلاش گسترده نتانیاهو برای جنگ با ایران و بقا در قدرت:** هاآرتس: نتانیاهو اخیراً تلاش‌های گسترده‌ای برای شعله‌ور کردن دوباره جنگ با ایران انجام داده است؛ نتانیاهو تا آخرین لحظه برای بقا در قدرت می‌جنگد.

• کنگو

▫ **ابتلای بیش از ۱۰ هزار نفر به ابولا در کنگو؛ جان باختن ۴ هزار و ۸۰۰ نفر:** خبرگزاری رویترز از بحرانی‌تر شدن وضعیت شیوع ویروس ابولا در جمهوری دموکراتیک کنگو و افزایش چشمگیر قربانیان آن خبر داد. شمار کل مبتلایان تأییدشده به ابولا در این کشور از مرز ۱۰ هزار و ۶۰ نفر عبور کرد. این بیماری مرگبار تاکنون جان ۴ هزار و ۸۸۷ تن را در این منطقه گرفته است.

• چین- آمریکا

▫ **حملات نظامی آمریکا و اسرائیل به تأسیسات هسته‌ای ایران، دلیل ناتوانی آژانس در انجام بازرسی‌هاست:** نماینده چین در نشست شورای امنیت سازمان ملل متحد: خروج یک‌جانبه آمریکا از برجام و اعمال سیاست فشار حداکثری، ریشه اصلی وضعیت بحرانی کنونی است. تروئیکای اروپایی به تعهدات خود عمل نکرده و مکانیسم ماشه از نظر قانونی و رویه‌ای، دارای ایراد اساسی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی

شهادت؛ انتخاب آگاهانه در مسیر رضایت الهی

حجت‌الاسلام والمسلمین حمید ملکی در مراسم تجلیل از خانواده‌های معظم شهدای روحانی و طلبه جنگ‌های تحمیلی دوم و سوم که به‌همت معاونت امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه در شبستان حضرت فاطمه زهرا علیها السلام حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیها السلام برگزار شد، با اشاره به جایگاه والای شهادت در فرهنگ اسلامی، اظهار کرد: شهادت از والاترین مراتب قرب الهی است و اشتیاق انسان‌های مؤمن برای رسیدن به این مقام معنوی بسیار زیاد است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم افزود: هرچه انسان معرفت بیشتری نسبت به خداوند متعال و مسیر بندگی داشته باشد، جایگاه شهادت را عمیق‌تر درک می‌کند؛ چراکه شهادت در نگاه اهل ایمان، فرصتی برای ملاقات با پروردگار و رسیدن به مرتبه‌ای بلند از بندگی و قرب الهی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، با بیان اینکه انسان‌های بزرگ اهدافی فراتر از زندگی مادی دارند، تصریح کرد: هنگامی که انسان مسیر خود را در جهت رضایت الهی تشخیص دهد، از فداکاری و ایثار در این راه دریغ نخواهد کرد.

وی ادامه داد: شهدا با انتخاب آگاهانه مسیر حق، الگویی ارزشمند از ایمان، اخلاص و پایبندی به آرمان‌های الهی برای جامعه به یادگار گذاشته‌اند. آنان با گذشتن از جان خود در راه اعتقادات و ارزش‌های‌شان، نشان دادند که باورهای الهی و آرمان‌های متعالی، می‌تواند از مهم‌ترین انگیزه‌های انسان برای ایثار و فداکاری باشد.

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم، با اشاره به ضرورت شناخت عمیق‌تر مقام شهدا خاطرنشان کرد: درک حقیقت شهادت، نیازمند شناخت مسیر بندگی و توجه به هدف نهایی زندگی انسان است؛ از این‌رو، هرچه معرفت انسان نسبت به خداوند و مسئولیت‌های دینی و اخلاقی خود بیشتر شود، بهتر می‌تواند عظمت فداکاری شهدا را درک کند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود، با اشاره به دشواری و سنگینی داغ فقدان عزیزان شهید، اظهار کرد: از دست‌دادن فرزند، همسر یا دیگر اعضای خانواده، اندوهی عمیق و سنگین به همراه دارد؛ اما ایمان و صبر می‌تواند این اندوه را به عاملی برای رشد معنوی و استحکام روح انسان تبدیل کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، با تأکید بر تأثیر معنوی شهادت بر خانواده‌های شهدا بیان کرد: گذشت زمان لزوماً از عمق دلتنگی خانواده‌های شهدا نمی‌کاهد؛ بلکه گاهی هرچه زمان بیشتری می‌گذرد، انسان بیش از پیش به بزرگی فداکاری شهید و عظمت مسیری که او انتخاب کرده است، پی می‌برد.

وی افزود: خانواده‌های شهدا در کنار تحمل داغ و رنج فراق عزیزان خود، با صبر، استقامت و پایبندی به ارزش‌های دینی، ظرفیت بزرگی از ایمان و پایداری را به نمایش می‌گذارند؛ ظرفیتی که می‌تواند برای دیگران الهام‌بخش باشد و به تقویت روحیه مقاومت و مسئولیت‌پذیری در جامعه کمک کند. خانواده‌های شهدای روحانی؛ نماد صبر و استقامت در مسیر آرمان‌های الهی هستند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، با تأکید بر ضرورت پاسداشت عملی آرمان‌های شهدا گفت: یاد شهیدان زمانی زنده می‌ماند که جامعه در عمل نیز راه آنان را ادامه دهد و در مسیر مبارزه با ظلم، ایستادگی در راه حق و خدمت به مردم گام بردارد.

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم تأکید کرد: تکریم شهدا و خانواده‌های آنان نباید تنها به برگزاری مراسم و یادبودها محدود شود؛ بلکه باید با شناخت سیره شهدا، پایبندی به ارزش‌هایی که آنان برای آن فداکاری کردند و تلاش برای تحقق آرمان‌های‌شان در عرصه‌های مختلف زندگی اجتماعی همراه باشد.

در بخش دیگری از این مراسم، از کتاب «فرهنگنامه شهدای روحانی» جنگ تحمیلی دوم و سوم رونمایی شد. این اثر با محوریت معرفی و ثبت یاد و نام شهدای روحانی و طلبه، در راستای پاسداشت فداکاری‌های این قشر و ماندگار کردن یاد و خاطره آنان معرفی شد.

گفتنی است، در پایان این مراسم، خانواده‌های معظم شهدای روحانی ضمن غبارروبی حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیها السلام مورد تجلیل و تکریم قرار گرفتند.

آیت‌الله سیداحمد خاتمی

انتخاب رهبری نقشه تفرقه‌افکنان را نقش بر آب کرد

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری گفت: در آن شرایط حساس جنگ و با تدابیر در نظر گرفته‌شده، جلسه مجلس خبرگان تعیین رهبر انقلاب برگزار شد و با انتخاب حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای، ترامپ بیچاره و نقشه تفرقه‌افکنان نقش بر آب شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله سیداحمد خاتمی، عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری ۲۵ مهرماه در دیدار مشاور رئیس مجلس شورای اسلامی در امور روحانیت که به‌منظور بازدید از دفتر تبلیغات اسلامی به قم سفر کرده بود، با اشاره به برگزاری جلسه مجلس خبرگان و انتخاب آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای، تأکید کرد: این انتخاب، نقشه تفرقه‌افکنانه دشمن را نقش بر آب کرد.

استاد حوزه علمیه قم همچنین در خصوص اقدامات دکتر قالیباف در ایام جنگ و مذاکرات، با تأکید بر اینکه آقای قالیباف را یک رزمنده می‌دانم و جنس ایشان از جنس انقلاب است، عنوان کرد: در جنگ‌ها باید نقاط قوت خودی و نقاط ضعف دشمن بیشتر نشان داده شود.

عضو فقهای شورای نگهبان، در ادامه درباره مصوبه مجلس درخصوص برگزاری غیرحضوری صحن علنی در شرایط ویژه گفت: تمامی اعضای شورای نگهبان، موافقت خود را در این خصوص اعلام کردند.

در ابتدای این دیدار نیز حجت‌الاسلام والمسلمین احد آزادی‌خواه، نماینده مردم ملایر و مشاور رئیس مجلس شورای اسلامی در امور روحانیت، درباره مسائل روز کشور، جایگاه مجلس خبرگان رهبری، عملکرد مجلس شورای اسلامی و شرایط ویژه کشور نکاتی را ارائه کرد.

وی در این دیدار ضمن ابلاغ پیام تقدیر رئیس مجلس شورای اسلامی در خصوص اقدام شایسته اعضای مجلس خبرگان در آن شرایط حساس و انتخاب رهبر انقلاب، با رد سیاه‌نمایی درباره تعطیلی مجلس گفت: در گزاره‌ای سیاه‌نمایی شد که مجلس تعطیل است و چرا این‌گونه است؟!؛ درحالی‌که با توجه به شرایط ویژه کشور و تأکیدات نیروهای امنیتی، جلسات کمیسیون‌ها، کمیته‌ها، فراکسیون‌ها و هیئت‌رئیسه مجلس هرگز تعطیل نشد و در این جلسات وزرا و معاونین حضور داشتند و وظیفه نظارتی مجلس انجام می‌شد.

این نماینده مردم در مجلس افزود: جلسات صحن علنی نیز به‌صورت غیرحضوری و ویدئوکنفرانسی برگزار شد.

روایت دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم السلام از آیت‌الله واصف لاهیجی رحمه الله

پنج دهه پژوهش علمی و تبلیغ دین از روستاهای گیلان تا فرانکفورت آلمان

نماینده مردم استان گیلان در مجلس خبرگان رهبری، با تأکید بر جامعیت علمی، توانایی‌های ادبی و مجاهدت‌های تبلیغی آیت‌الله حاج شیخ محمد واصف لاهیجی رحمه الله، خواستار بازشناسی ابعاد علمی و معرفی آثار این عالم گیلانی شد.

استاد رمضانی گیلانی، دبیرکل مجمع جهانی اهل‌بیت علیهم السلام، ۷ آبان در مراسم یادبود سی‌امین سالگرد رحلت این عالم ربانی در قم، با اشاره به ابعاد گسترده علمی، فقهی، فلسفی، ادبی و تبلیغی این شخصیت حوزوی اظهار کرد: جامعیت علمی آیت‌الله واصف لاهیجی به‌گونه‌ای است که شناخت کامل ابعاد شخصیت او نیازمند بررسی و تأمل بیشتری است و به نظر می‌رسد، این عالم برجسته همچنان در جامعه علمی ما ناشناخته مانده است.

استاد حوزه علمیه قم، با بیان اینکه حوزه‌های علمیه در روزگار کنونی نیز در برخورداری از شخصیت‌هایی که در مجموعه گسترده‌ای از علوم تخصص داشته باشند، با محدودیت مواجه‌اند، افزود: اگر شخصیتی، علاوه بر تسلط بر علوم حوزوی، در حوزه‌های نوین همچون فیزیک، ریاضیات و شیمی نیز دانش گسترده‌ای داشته باشد و هم‌زمان با تسلط بر ادبیات، چندین دیوان شعری از خود بر جای گذارد، با شخصیتی کم‌نظیر مواجه هستیم.

تألیف مباحث پیچیده اصولی و فقهی ... در قالب منظوم

بنده حدود ۴۵ تا ۴۶ سال با کتاب‌های حوزوی سروکار داشته‌ام؛ اما پس از مطالعه برخی آثار و نوشته‌های مربوط به این شخصیت در روزهای اخیر، به این نتیجه رسیده‌ام که حتی برای اظهارنظر درباره برخی ابعاد علمی و ادبی او باید با احتیاط و تأمل بیشتری پیش رفت.

اینکه شخصیتی مباحث کتاب «کفایة‌الاصول» را در بیش از هزار بیت به نظم درآورد، به فهم عمیق اصولی نیاز دارد؛ همچنین به نظم‌کشیدن مباحث فقهی در حدود ۱۷۰ بیت، مستلزم برخورداری از دانش فقهی است و سرودن مباحث منطق در ۲۲ سالگی نیز نشان‌دهنده تسلط بر این دانش است.

ابتکارهای ادبی و سروده‌های بدیع

به نظم درآوردن مباحث حکمت، کاری دشوار است و به توانایی علمی و ادبی ویژه‌ای نیاز دارد. آیت‌الله واصف لاهیجی رحمه الله علاوه بر تسلط بر حوزه‌های مختلف دانش، در شعر و زبان‌های گوناگون نیز توانمندی‌های قابل توجهی داشته و برخی از سروده‌های او از ابتکارهای ادبی خاصی برخوردار است؛ از جمله اشعار منکوسه که برای روشن‌شدن ابعاد فنی و ادبی‌شان، نیازمند مطالعه و تأمل بیشتری است.

برخی افراد متناسب با شناخت خود، این شخصیت را با شیخ بهایی مقایسه کرده‌اند، چون از نظر جامعیت علمی، شخصیتی قابل تأمل است، لذا باید برای شناخت دقیق‌تر ابعاد علمی و ادبی او، پژوهش‌های گسترده‌تری انجام شود.

لزوم معرفی شخصیت‌های برجسته علمی و اخلاقی

شناخت این بزرگان تنها به آشنایی با آثار فقهی و اصولی آنان محدود نمی‌شود و ابعاد اخلاقی، تربیتی و سلوک دینی آنان نیز شایسته بررسی است.

در کتاب «ستارگان حرم»، ۱۸۸ اثر از این شخصیت ثبت شده است؛ البته درباره برخی آثار، توضیح و معرفی دقیق‌تری لازم است و گزارش‌هایی نیز از وجود مقالات دیگر و از بین‌رفتن بخشی از نوشته‌های او مطرح شده است. از جمله آثاری که در روزهای اخیر مطالعه کرده‌ام، کتاب «هنر و مذهب در خدمت خلق» است که می‌تواند بخشی از گستره فکری و نگاه این عالم به پیوند دانش، هنر و دین را نشان دهد.

ضرورت بازشناسی میراث علمی بزرگان

آیت‌الله واصف لاهیجی، از چهره‌های کم‌نظیر استان گیلان بود و به نظر می‌رسد، شناخت ابعاد مختلف شخصیت او، معرفی آثار و بررسی دقیق میراث علمی‌اش، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد. پاسداشت این شخصیت‌ها تنها برگزاری مراسم بزرگداشت نیست؛ بلکه باید زمینه شناخت آثار، بررسی علمی اندیشه‌ها و معرفی خدمات آنان به نسل جدید فراهم شود.

تبلیغ دین از نوجوانی تا سال‌های پایانی عمر

ایشان در ۱۷ سالگی ملبس به لباس روحانیت شد و از همان دوران تا حدود ۷۰ سالگی، به فعالیت تبلیغی ادامه داد. این عالم در مناطق مختلف، از جمله اصفهان و شهرهای اشتوتگارت و فرانکفورت آلمان، به تبلیغ رفت. آیت‌الله واصف لاهیجی رحمه الله در بخشی از دوران حضور خود در آلمان، اشعار منکوسه‌اش را سرود و در مقطعی نیز در فرانکفورت برای ساخت مسجد فعالیت داشت.

برخی به ایشان گفته بودند که با توجه به جایگاه علمی و اجتهادی‌اش، بهتر است در روستای خود به تبلیغ نپردازد؛ اما آیت‌الله واصف لاهیجی شأن خود را در خدمت تبلیغ دین می‌دانست و در طول بیش از پنج دهه فعالیت تبلیغی، این مسیر را ادامه داد. ایشان حتی در سال‌های پایانی عمر، تا پیش از بیماری منتهی به رحلت، از فعالیت تبلیغی دست نکشید و تنها در چند سال پایانی، کیفیت حضورشان در روستای محل خدمت سابق تغییر یافت.

نباید خدمت تبلیغی را صرفاً به تدریس در مراکز علمی یا فعالیت در محیط‌های شناخته‌شده محدود کرد؛ بلکه حضور در میان مردم و پاسخ‌گویی به نیازهای دینی آنان، بخشی اساسی از رسالت روحانیت است.

دفاع علمی از دین در برابر جریان‌های فکری معارض

این عالم در کنار فعالیت‌های علمی و تبلیغی، نسبت به جریان‌های فکری معارض با دین نیز حساسیت داشت و درصدد پاسخ‌گویی به آنها برمی‌آمد. فضای فکری و سیاسی سال‌های ۱۳۲۸ و ۱۳۲۹ و فعالیت حزب توده در ایران، جریان‌های مادی‌گرا و ضد دینی در عرصه‌های مختلف فعالیت داشتند و آیت‌الله واصف لاهیجی از جمله عالمانی بود که با چاپ کتاب «احراق لانه‌های فساد» و با شواهد و استدلال‌های عقلی و منطقی، اندیشه‌های حزب توده را به‌خوبی نقد کرد و اهداف پلید و استعماری پدیدآورندگان آن را با قلمی شیوا و محکم تبیین نمود و با شناخت جریان‌های فکری زمان خود، به دفاع از دین و پاسخ‌گویی به چالش‌های فکری پرداخت.

بازخوانی اندیشه آیت‌الله واصف لاهیجی درباره تقلید

کتاب «از چه شخصیتی باید تقلید کنیم؟» از آثار آیت‌الله واصف لاهیجی که در سال ۱۳۴۲ نوشته شده، از جمله آثاری است که بازخوانی آن می‌تواند در شناخت شیوه استدلال و نگاه این عالم به مسائل دینی و فقهی مؤثر باشد. فرزند این عالم، دکتر جعفر واصف، در تحقیق و آماده‌سازی آثار او تلاش‌های زیادی کرده است. بررسی دقیق چنین آثاری نشان می‌دهد که آیت‌الله واصف لاهیجی در تبیین موضوعات دینی، از ادبیات استدلالی و متناسب با مسائل زمان خود بهره می‌گرفت.

در این اثر، رجوع افراد به متخصصان در حوزه‌های گوناگون زندگی، امری طبیعی و مبتنی بر فطرت و ارتکاز انسانی معرفی می‌شود؛ همان‌گونه که انسان برای درمان به پزشک و برای امور فنی و ساختمانی به مهندس مراجعه می‌کند، در مسائل دینی نیز رجوع به متخصص دین، محدث، مجتهد و مرجع دینی امری بدیهی و عقلانی است.

شیخ انصاری رضوان الله علیه در کتاب «کفایة‌الاصول» درباره استدلال عقلی بر تقلید تأکید دارد؛ اما آیت‌الله واصف لاهیجی در اثر خود، با تکیه بر مبانی فطری و ارتکازی، این موضوع را از زاویه‌ای دیگر نیز توضیح می‌دهد و به تبیین چرایی رجوع افراد غیرمتخصص به متخصصان می‌پردازد.

نوآوری‌های ادبی؛ از شعر چندزبانه تا سروده‌های منکوسه

برخی ویژگی‌های کم‌نظیر آثار ادبی آیت‌الله واصف لاهیجی که گلچینی از این آثار در کتاب «هنر و دین در خدمت خلق» جمع‌آوری شده است، از نظر ساختار ادبی و شیوه چینش واژگان و ابیات، ویژگی‌هایی دارند که فهم دقیق آنها، نیازمند بررسی تخصصی است. در برخی آثار، ترکیب فارسی و عربی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های زبانی دیگر، از جمله گیلکی و کردی، به چشم می‌خورد و این ویژگی‌ها از ابتکارهای ادبی او حکایت دارد. ضروری است برای درک دشواری برخی از این سروده‌ها حتی برای آشنایان با ادبیات عرب، از دیدگاه متخصصان زبان و ادبیات برای تحلیل دقیق این آثار استفاده کرد.

ابعاد گسترده علمی، ادبی، تبلیغی و اجتماعی

آیت‌الله واصف لاهیجی شخصیتی برخوردار از ابعاد گسترده علمی، ادبی، تبلیغی و اجتماعی بود و شناخت جامع او مستلزم آن است که آثارش به‌صورت روشمند گردآوری، تصحیح، تحلیل و معرفی شود.

ضرورت توجه بیشتر به معرفی مفاخر علمی

بازشناسی این میراث علمی، مسئولیتی بر عهده مراکز حوزوی، دانشگاهی و فرهنگی است و توجه بیشتر به معرفی مفاخر علمی گیلان و انتقال تجربه‌های علمی، اخلاقی و تبلیغی آنان به نسل‌های آینده ضرورت دارد.

افق حوزه
• سال بیست و پنجم
• شماره ۹۰۲
• دوشنبه ۱۱ آبان ۱۴۰۵
• ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان
Ofogh-e Hawzah Weekly
• صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
• مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضا رستمی
• سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه
• تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • نمابر: ۳۲۹۰۱۵۲۳
• صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
• نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵
• پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
• پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
• کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۶۵۵۸۶۸۰۱ (۰۲۱)

در محضر نور

امیرالمؤمنین امام علی علیه‌السلام

إِنَّ أَمْرَنَا صَعْبٌ مُسْتَصْعَبٌ خَشِنٌ مُخْشَوْشِنٌ سِرٌّ مُسْتَسِرٌّ مُقَنَّعٌ لاَ يَحْتَمِلُهُ إِلاَّ مَلَكٌ مُقَرَّبٌ أَوْ نَبِيٌّ مُرْسَلٌ أَوْ مُؤْمِنٌ اِمْتَحَنَ اَللَّهُ سُبْحَانَهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ.

به‌راستی که کار (شناسایی و معرفت) ما کاری بس دشوار و سخت و خشن و پوشیده و نهانی است که پرده بر آن آویخته؛ برنمی‌دارد (و نمی‌پذیرد) آن را مگر فرشته‌ای مقرّب یا پیامبری مرسل یا مؤمنی که خداوند دلش را با ایمان آزموده باشد.

غررالحکم و دررالکلم، ج ۱، ص ۲۳۳

سخن بزرگان

آیت‌الله مشکینی رحمه‌الله

کسی که می‌خواهد متصدی منصب و هدایت عده‌ای را به عهده بگیرد، باید بهره وافی از اصول و فروع، علوم ادبیات، تفسیر و اخبار، سیره پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله، سایر پیغمبران و ائمه اطهار علیهم‌السلام داشته باشد و لازم است که تا حدودی در اخلاقیات، کمالات نفسانی، تصفیه روح و باطن تجربه دیده باشد و جمال انسانیت خویش را از آلایش صفات زشت و ناپسند، پاکیزه و منزه کند. آن‌گاه به اصلاح دیگران بپردازد.

پگاه حوزه / شماره ۴۹

آیت‌الله‌العظمی سبحانی

ایستادگی در برابر تهدید دشمن جلوه‌ای از عظمت الهی است

حضرت آیت‌الله سبحانی با تشریح جایگاه دعای مکارم‌الاخلاق امام سجاد علیه‌السلام در تربیت انسان کامل این دعا را مجموعه‌ای ارزشمند برای پرورش معرفت الهی، اخلاق حسنه و ارتقای مراتب ایمان و یقین دانستند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله سبحانی در نخستین درس اخلاق سال تحصیلی جدید که در مسجد مؤسسه امام صادق علیه‌السلام قم برگزار شد، با تشریح جایگاه دعای مکارم‌الاخلاق امام سجاد علیه‌السلام در تربیت انسان کامل، این دعا را مجموعه‌ای ارزشمند برای پرورش معرفت الهی، اخلاق حسنه و ارتقای مراتب ایمان و یقین دانستند و با تبیین فرازهای آغازین آن، به جایگاه صلوات بر پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله، مراتب سه‌گانه یقین و ویژگی‌های انسان‌های متقی پرداختند.

دعای مکارم‌الاخلاق؛ برنامه‌ای برای تربیت انسان عارف

معظم‌له افزودند: دعای مکارم‌الاخلاق از دعاهای بسیار مؤثر و سازنده‌ای است که در صحیفه سجادیه قرار دارد و دعای بیستم این کتاب به شمار می‌رود. این دعا مطالب فراوانی دارد که اگر ان‌شاءالله موفق شویم آن‌ها را بیان کنیم، می‌توانیم از معارف ارزشمند آن بهره‌مند شویم.

ایشان با اشاره به شرایط اجتماعی دوران امام سجاد علیه‌السلام ادامه دادند: امام علی بن الحسین علیه‌السلام در دوره‌ای زندگی می‌کردند که اهل‌بیت علیهم‌السلام در میان مردم، حتی در نگاه مخالفان، جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده بودند؛ زیرا شهادت امام حسین علیه‌السلام تأثیر بسیار منفی بر نگاه مردم به امویان و حکومت‌های آنان گذاشته بود. مردم با خود می‌اندیشیدند که این حکومت‌ها تا چه اندازه از مسیر صحیح انسانی و اخلاقی فاصله گرفته‌اند که خاندان رسالت را به آن شکل به شهادت می‌رسانند، سرهای شهدا را از تن جدا می‌کنند و زنان را به اسارت می‌برند.

این مرجع تقلید افزودند: این حوادث تأثیر نامطلوبی بر نگاه جامعه اسلامی به حکومت اموی گذاشته بود. در واقع، مردم به اهل‌بیت علیهم‌السلام گرایش پیدا کرده بودند و جایگاه اجتماعی آنان بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته بود. البته اهل‌بیت علیهم‌السلام از ابتدا دارای مقام الهی بودند، اما پس از واقعه عاشورا، اقبال عمومی به آنان نیز افزایش یافت.

گسترش معارف دینی از مسیر دعاهای امام سجاد علیه‌السلام

این مرجع تقلید با اشاره به یکی از فعالیت‌های مهم امام سجاد علیه‌السلام اظهار داشتند: یکی از فعالیت‌های مهم ایشان، مجموعه دعاهایی بود که تنظیم می‌کردند و در اختیار شاگردان خود قرار می‌دادند. امام این دعاها را به شاگردانشان آموزش می‌دادند و این معارف از طریق آنان در جامعه گسترش می‌یافت و بر مردم تأثیر می‌گذاشت. البته امام از همین مسیر می‌توانستند به حقایق و واقعیت‌های موردنظر خود نیز بپردازند و معارف دینی را در جامعه گسترش دهند.

پیوند ایمان و عمل صالح در قرآن کریم

این مرجع تقلید با اشاره به تأکید قرآن کریم بر همراهی ایمان و عمل صالح گفتند: قرآن کریم بر پیوند ایمان و عمل صالح تأکید می‌کند و در آیات متعددی، این دو را در کنار یکدیگر قرار می‌دهد: ﴿اِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾. بر اساس این تعبیر قرآنی، ایمان و عمل صالح در کنار یکدیگر مطرح شده‌اند. ایمان، مرتبه‌ای ابتدایی دارد و عمل صالح باید به آن ضمیمه شود تا انسان بتواند در مسیر رشد و کمال حرکت کند.

ایشان با مطرح کردن این پرسش که آیا همین مقدار کافی است؟ آیا اگر انسان به خداوند، پیامبر و معاد اقرار داشته باشد و به دستورات دین نیز عمل کند، به بالاترین درجه ایمان رسیده است؟ گفتند: پاسخ این است که ایمان مراتب دیگری نیز دارد و انسان می‌تواند در مسیر شناخت و یقین، به درجات بالاتری دست پیدا کند.

سه مرتبه یقین؛ علم‌الیقین، عین‌الیقین و حق‌الیقین

حضرت آیت‌الله سبحانی برای تبیین مراتب بالاتر ایمان، به آیات سوره تکاثر اشاره کردند و گفتند: برای شناخت مراتب بالاتر ایمان، می‌توان به سوره تکاثر مراجعه کرد. خداوند در این سوره می‌فرماید: ﴿كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ، لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ.﴾ این آیات به علم‌الیقین اشاره می‌کنند و نشان می‌دهند که یقین نیز دارای مراتب است. بنابراین، ایمان تنها در حد اقرار زبانی یا حتی شناخت و عمل ظاهری باقی نمی‌ماند؛ بلکه انسان باید در مسیر رسیدن به یقین و معرفت عمیق‌تر حرکت کند.

ایشان ادامه دادند: کامل‌ترین مرتبه ایمان، مرتبه‌ای است که انسان به درجه‌ای از یقین برسد که حقیقت عذاب و دوزخ برزخی را در همین جهان مشاهده کند؛ البته مقصود، مشاهده دوزخ آخرت نیست، بلکه مشاهده دوزخ برزخی است. در نتیجه، درخواست امام سجاد علیه‌السلام مبنی بر رساندن ایمان به کامل‌ترین مرتبه، به این معناست که انسان باید در مسیر تکامل ایمان حرکت کند و از مراتب ابتدایی شناخت و اقرار، به درجات بالاتر معرفت، یقین و عمل برسد.

درخواست برترین مرتبه یقین در دعای مکارم‌الاخلاق

حضرت آیت‌الله سبحانی با بازگشت به فرازهای دعای مکارم‌الاخلاق بیان کردند: امام سجاد علیه‌السلام در دعای مکارم‌الاخلاق می‌فرمایند: «وَبَلِّغْ بِإِيمَانِي أَكْمَلَ الْإِيمَانِ، وَاجْعَلْ يَقِينِي أَفْضَلَ الْيَقِينِ.» در این عبارت، امام تنها به درخواست افزایش ایمان اکتفا نمی‌کنند، بلکه از خداوند می‌خواهند که یقین ایشان نیز به برترین مرتبه برسد.

ایشان تصریح کردند: انسان باید در مسیر ایمان و عمل، به مرتبه‌ای از قداست، تقوا و تهجد دست پیدا کند که پرده‌ها از برابر دیدگان او کنار بروند و حقایقی را درک کند که برای دیگران پوشیده است؛ تا آنجا که بتواند از همین جهان، حقایقی درباره دوزخ برزخی را مشاهده کند.

تهذیب نفس و چشم‌پوشی از لذت‌ها؛ زمینه‌ساز ارتقای ایمان

این مرجع تقلید با تأکید بر دشواری رسیدن به مراتب بالای یقین اظهار داشتند: در اینجا باید توجه داشت که رسیدن به چنین مرتبه‌ای آسان نیست. این مقام به تهذیب نفس، تهجد، تحمل دشواری‌ها، محرومیت‌های اختیاری و چشم‌پوشی از برخی لذت‌ها نیاز دارد. انسان باید از برخی خواسته‌های نفسانی خود صرف‌نظر کند تا زمینه رسیدن به مراتب بالاتر ایمان و یقین برای او فراهم شود؛ بنابراین، باید از خداوند بخواهیم که چنین ایمان و یقینی به ما عطا کند؛ ایمانی که صرفاً در حد ادعا و اقرار باقی نماند، بلکه در عمق جان انسان نفوذ کند و در رفتار و زندگی او اثر بگذارد.

حضرت آیت‌الله سبحانی با اشاره به کلام «عَظُمَ الْخَالِقُ فِي أَنْفُسِهِمْ، فَصَغُرَ مَا دُونَهُ فِي أَعْيُنِهِمْ» از امیرالمؤمنین علیه‌السلام درباره ویژگی‌های متقین، اظهار داشتند: عظمت خداوند در جان و روح آنان چنان جایگاهی پیدا می‌کند که امور دنیوی و مظاهر قدرت و ثروت، در برابر عظمت الهی ارزش و جلوه پیشین خود را از دست می‌دهند. در واقع، انسان متقی کسی است که خداوند در نظرش بزرگ است و غیر خدا در نگاه او کوچک جلوه می‌کند.

ایستادگی در برابر تهدید دشمن؛ جلوه‌ای از عظمت الهی

این مرجع تقلید در ادامه، به حکایتی از دوران حکومت مروانیان اشاره کردند و گفتند: در دوران حکومت مروانیان، زیاد بن ابیه در کوفه حضور داشت و یکی از یاران امیرالمؤمنین علیه‌السلام را برای کشتن احضار کرد. هنگامی که آن شخص را نزد خود فراخواند، آن مرد گفت که مولایم به من خبر داده است که تو مرا به این شکل به قتل خواهی رساند؛ دست‌وپایم را قطع خواهی کرد و مرا به دار خواهی آویخت. زیاد بن ابیه نیز در پاسخ گفت که اتفاقاً همه این کارها را انجام خواهد داد. نکته قابل توجه این حکایت آن است که آن مرد، حتی در برابر دشمن خود، از آینده‌ای که در انتظارش بود سخن می‌گفت و آنچه را از مولای خود شنیده بود، بیان می‌کرد.

ایشان افزودند: این نمونه را می‌توان در چارچوب بحث عظمت خداوند در جان متقین بررسی کرد، زیرا کسی که خداوند در نظرش بزرگ است، در برابر تهدیدهای دنیوی و قدرت ظاهری دشمنان دچار ترس و تزلزل نمی‌شود.

بصیرت باطنی و پرهیز از تصرف در مال دیگران

حضرت آیت‌الله سبحانی به حکایتی درباره مرحوم آیت‌الله حائری رحمه‌الله اشاره کردند و اظهار داشتند: نقل شده است که ایشان به باغی رفته بودند. چشم‌شان به انگورهای باغ افتاد و به خوردن انگور تمایل پیدا کردند. شخصی که متوجه این موضوع شده بود، از دیوار همسایه عبور کرد، مقداری انگور چید و آن را در برابر ایشان قرار داد، اما مرحوم آیت‌الله حائری حتی یک دانه از آن انگورها نخوردند. علت این رفتار چه بود؟ در این حکایت، علت را برخورداری ایشان از یقین و بصیرت باطنی دانسته‌اند؛ به این معنا که متوجه شدند انگورها متعلق به شخص دیگری است و برداشتن و خوردن آن‌ها بدون اجازه صاحب باغ جایز نیست. در نگاه ما، آنچه دیده می‌شود صرفاً چند خوشه انگور است، اما او به باطن و حقیقت آن توجه دارد.

ضرورت حرکت مستمر از ایمان ابتدایی به مراتب بالاتر یقین

ایشان در جمع‌بندی مباحث مطرح‌شده در این درس اخلاق بیان کردند: بنابراین، باید از خداوند بخواهیم همان‌گونه که امام سجاد علیه‌السلام در دعای مکارم‌الاخلاق درخواست می‌کنند، ایمان ما را نیز به کامل‌ترین مرتبه برساند و یقین ما را به برترین درجه یقین ارتقا دهد. امام سجاد علیه‌السلام با این دعا به ما می‌آموزند که انسان نباید به مرتبه‌ای از ایمان که در آن قرار دارد، بسنده کند؛ بلکه باید همواره در مسیر رشد، معرفت، تقوا و یقین حرکت کند.

عطریار

آتش هجران

غلامرضا سازگار

سوختم ز آتش هجران تو ای یار بیا
تا نکشته است مرا طعنه اغیار بیا
من همه عمر تو را جستم و نایافته‌ام
تو عنایت کن و یک لحظه به دیدار بیا
من که از کوی طبیبم نگرفتم خبری
تو که دانی چه گذشته است به بیمار بیا
جان به‌تنگ آمده بس در قفس کهنه به تن
بهر آزادی این مرغ گرفتار بیا
همه جا گشتم و دستم به وصالت نرسید
تو بنه پای به چشم من و یک بار بیا
یوسف فاطمه عالم همه مشتاق تواند
رخ برافروز دمی بر سر بازار بیا
با وجودی که همه مست تماشای تواند
لحظه‌ای را به تماشای من زار بیا
چه شود جلوه دهی خانه تاریک مرا
روز من شب شده اینک به شب تار بیا
خواب را راه ندادم به حرمخانه چشم
ز انتظارم مکش ای دولت بیدار بیا
در فراقت نه همین سوختم از اول عمر
تا دم مرگ همین است مرا کار بیا
سخن آخر میثم سخن اول اوست
سوختم ز آتش هجران تو ای یار بیا

یادداشت

ادبِ سؤال

استاد جواد محدثی

همچنان که پاسخ‌دادن به سؤال، ادب و آدابی دارد، پرسیدن هم خالی از آداب نیست.

امام علی علیه‌السلام فرمودند: «سل تفقهاً ولا تسئل تعنتاً، فان الجاهل المتعلم شبیهٌ بالعالم وانّ العالم المتعسّف شبیهٌ بالجاهل» (نهج‌البلاغه، حکمت ۳۲۰) برای فهمیدن و آموختن بپرس، نه به قصد به زحمت‌انداختن دیگری؛ چراکه جاهلی که می‌خواهد بیاموزد، همچون داناست و دانایی که با برتری‌طلبی قدم در بیراهه می‌گذارد، شبیه جاهل است.

این سخن را حضرت امیر علیه‌السلام در پاسخ کسی فرمود که از آن‌حضرت مسئله دشواری را پرسید، نه به‌قصد یادگرفتن؛ بلکه به‌قصد آزمودن امام که آیا جواب را می‌داند یا نه؟

کلام مولا «ادب و آداب پرسیدن» را یاد می‌دهد.

گاهی برخی دچار غرور علمی می‌شوند و برای اینکه دانش خود را به رخ دیگران بکشند، از آنان سؤال می‌کنند. قصدشان این است که اگر پاسخ را بگویند، سطح فکر و دانش سؤال‌کننده مشخص شود و اگر از جواب‌دادن درمانند، جهل پاسخ‌دهنده روشن گردد و تحقیر شود.

در هر دو صورت این‌گونه سؤال‌کردن، به‌قصد فهمیدن و آموختن نیست و انگیزه جهل‌زدایی از خوش ندارد؛ بلکه به زحمت‌انداختن طرف و فراهم‌ساختن زمینه ملامت، نکوهش و خوارگشتن او در کار است و چنین کاری نه در شأن خردمند است و نه برخوردی درست با طرف مقابل.

حضرت امیر علیه‌السلام او را به جاهلان تشبیه می‌کند؛ چون که کارش جاهلانه است؛ اما آنکه از روی تفقّه و رسیدن به درک عمیق می‌پرسد و سؤالش با انگیزه شبهه‌زدایی از خویش و کاستن از بار جهل خود است، او چون در مسیر دانایی گام می‌زند، همچون داناست.

در گذشته و گاهی کسانی در روستاهایی بودند که پای منبرها، چیزهایی از مسائل تاریخی یا احکام شرعی آموخته بودند و گاهی طلبه تازه‌وارد به آنجا را با طرح سؤالاتی معمّاگونه، به دام می‌انداختند. هم می‌خواستند فضل‌فروشی کنند و هم اگر حسد داشتند، می‌خواستند او رابشکنند.

اکنون هم گاهی چنین سؤال‌کنندگان و چنین سؤال‌هایی دیده می‌شود.

این دور از ادب سؤال است.

حدیث یادشده را امام حسین علیه‌السلام همچنین نقل فرموده است که مردی شامی خدمت حضرت علی علیه‌السلام رسید و گفت: یا علی، چند سؤال دارم که می‌خواهم بپرسم (و قصد او فهم و یادگیری نبود؛ بلکه شاید بتواند امام را بشکند). حضرت فرمودند: از روی تفقّه بپرس، نه با انگیزه تعنّت!

و ... چنین پرسیدنی، یا به غرور سائل می‌انجامد، یا به تحقیر فرد مورد سؤال و هیچ‌کدام زیبنده نیست؛ چراکه پرسیدن، کلید فهمیدن است و چنین سؤالی هیچ قفل بسته‌ای را نمی‌گشاید!

استاد حوزه علمیه قم

پاسخ به نیازهای تمدنی و نظام‌ساز جامعه مهمترین مأموریت حوزه و روحانیت است

استاد حسینی گرگانی بر پاسخگویی به نیازهای تمدنی و نظام‌ساز جامعه اسلامی تأکید کرد و گفت: رسالت حوزه‌های علمیه، پرورش نسلی است که با رفتار و گفتارشان مظهر و اثرگذار در اخلاق و اعتقادات مردم باشند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، استاد میرتقی حسینی گرگانی در جمع طلاب و اساتید مدرسه علمیه امام رضا علیه‌السلام تهران، با بیان مطالبی در حوزه معرفتی و اخلاقی، و با استناد به روایات در خصوص جایگاه علم در اسلام، گفت: آیه «إِنَّکَ لَعَلَی خُلُقٍ عَظِیمٍ» دلالت می‌کند که رسالت حوزه‌های علمیه، پرورش نسلی است که با رفتار و گفتارشان مظهر و اثرگذار در اخلاق و اعتقادات مردم باشند.

استاد دروس خارج حوزه علمیه قم ادامه داد: حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها نباید نسبت به تحولات جامعه و آینده‌نگری برای نسل جوان بی‌تفاوت باشند. عالِمی موفق است که با تحمل سختی‌ها و مجاهدت علمی، اهداف کلان دین را در جامعه پیاده‌سازی کند.

وی به اهمیت مباحث تخصصی و تفاوت‌های مکاتب فقهی و اصولی اشاره کرد و با بیان دیدگاه و نظرات بزرگانی همچون سیدمرتضی، شیخ طوسی و علامه حلی رضوان‌الله‌علیهم، بر ضرورت تقویت بنیه علمی، تعامل و تقارن علمی و مقایسه روشمند میان آرای مختلف به‌عنوان راهکاری برای غنای بیشتر اجتهاد و پاسخگویی به نیازهای تمدنی و نظام‌ساز جامعه اسلامی تأکید و بیان کرد: کتاب «نبراس الأذهان فی اصول الفقه المقارن» برای پژوهشگرانی که قصد دارند، در مسیر تحول علمی و فقهی گام بردارند قابل استفاده و راهنماست و در آن، به بررسی اصول فقه به‌شکل مقارن با ۶ مذهب پرداخته شده است. این کتاب در پنج جلد تدوین شده است و ذهن پژوهشگران را برای مواجهه با مباحث فقهی و اصولی آماده می‌سازد.

استاد حوزه علمیه قم با بیان اینکه علم اصول ابزار استدلال برای فهم درست احکام شریعت است و همانند علم منطق، روش صحیح استنباط را می‌آموزد، افزود: فقه و اصول مقارن، به‌معنای جمع‌آوری آرای مختلف، مقایسه اقوال و ترجیح ادله قوی‌تر بر اساس معیارهای علمی است که از این راه، ظرفیت مکاتب گوناگون

اسلامی در خدمت به منطق فهم دین و پاسخگویی به چالش‌های عصر جدید و نظام‌سازی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

وی با بیان اینکه آشنایی با آراء و ادلّه سایر مکاتب، سبب توسعه افق‌های فکری طلاب و رشد روحیه و بنیه علمی پژوهشگران در مواجهه با چالش‌های جهان اسلام می‌شود، بیان کرد: توسعه این روش، علاوه بر اینکه مانع بروز تعصبات ناروا می‌گردد، موجب تقویت افکار و آشنایی با آراء و ادله سایر مکاتب و ابزار کارآمدتری برای استنباط جامع می‌شود و به مجتهد این امکان را می‌دهد که پاسخگویی به نیازهای نظام‌ساز دین را در اختیار جامعه قرار دهد.